

پایان بی‌ریا
ناصر سقای‌بی‌ریا درگذشتگشایش در سنت
رونمایی از کتاب داود فی‌رحیتوسعه
ترامپ چه در سر دارد؟

پیام پزشک‌های ایران به ترامپ

رئیس‌جمهور ایران در گفت‌وگو با شبکه آمریکایی NBC NEWS با تاکید بر لزوم تعهد آمریکا به هرگونه توافق، آمادگی تهران برای مذاکره با دولت دوم ترامپ را اعلام کرد

گروه بین‌الملل: ۵ روز تا ورود مجدد دونالد ترامپ به کاخ سفید وقت باقی است و تمام دنیا منتظر هستند تا ببینند او پس از مراسم تحلیف قرار است چه اقداماتی را با چه محورهایی در دستور کار قرار دهد. به باور بسیاری از ناظران بین‌المللی و تحلیلگران مسائل سیاست و امنیت بین‌المللی، ایران یکی از اهدافی است که ترامپ و تیم او سعی دارند برخلاف اقدامات جو بایدن و دموکرات‌ها به گونه‌ای دیگر بر آن تمرکز کنند. اینکه او چگونه قرار است با ایران مواجه شود مشخص نیست چراکه بر اساس سوابق رفتاری موجود از او، ترامپ را نمی‌توان به این راحتی تحلیل کرد و هر زمان می‌تواند تحت تاثیر جریان یا شخصی یک موضع جدید اتخاذ کند یا اینکه برعکس آن را در دستور کار قرار دهد.

با تمام این تفاسیر در تهران مسعود پزشک‌های موضع کاملاً شفاف در مورد ترامپ و هرگونه مذاکره با دولت دوم او که قرار است ۲۰ ژانویه وارد کاخ سفید شود، اتخاذ کرده است. او در مصاحبه اخیر خود با لستر هولت، خبرنگار و مجری مشهور شبکه آمریکایی ان.بی.سی (NBC) درخصوص مذاکره با دولت جدید ایالات متحده گفت که «ما مشکلی با گفت‌وگو نداریم و اساساً مشکلی که ما داریم در گفت‌وگو نیست بلکه مساله اصلی در تعهداتی است که از گفت‌وگو و مذاکره ناشی می‌شود که ما باید به آن متعهد شویم».

پزشک‌های گفت: «زمانی که ایران با قدرت‌های بزرگ درباره برنامه هسته‌ای خود گفت‌وگو کرد، ما به تمام تعهداتی که باید به آن‌ها متعهد می‌شدیم، پایبند بودیم. اما متأسفانه این طرف مقابل بود که به وعده‌ها و تعهدات خود عمل نکرد». وی افزود: «ما این شک را داریم که مهم نیست چقدر درگیر گفت‌وگو و مذاکره هستیم، آنها درصد سرنگونی دولت هستند، نه حل مشکلات».

این سخنان رئیس‌جمهور پزشک‌های اشاره مستقیم به خروج ایالات متحده تحت فرمان ترامپ در سال ۲۰۱۸ از برجام دارد که موجهی از بی‌اعتمادی میان طرفین را خلق کرد؛ چراکه ترامپ در آن زمان تحریم‌ها را مجدداً اعمال و اقدامات تبهی بیشتری را برقرار کرد. پس از آن دولت بایدن مذاکرات غیرمستقیم با ایران برای احیای برجام را انجام داد اما این گفت‌وگوها نتوانست به توافقی دست یابد.

آماده دفاع از خود هستیم

پزشک‌های در ادامه این مصاحبه بار دیگر تاکید کرد که ایران به دنبال جنگ نیست اما در صورت حمله به سایت‌های هسته‌ای آماده دفاع از خود خواهد بود. پزشک‌های در این خصوص گفت: «طبیعتاً ما به هر اقدامی واکنش نشان خواهیم داد». او بیان کرد که «ما از جنگ نمی‌ترسیم اما به دنبال آن نیستیم و من کاملاً امیدوارم که این اتفاق رخ ندهد زیرا به ضرر همه بازیگران و نه فقط و فقط ما (ایران) خواهد بود».

ادامه در صفحه ۳

به افق مرگ

درباره هادی عامل و برنامه صداوسیما

گزارش یک

شورای پنج‌ساله

مجلس از قطعی شدن یک سال دیگر به دوره شوراهای ششم شهر و روستا خبر داد

گروه اجتماعی: شوراهای ششم برای یک سال تمدید فعالیت شدند. این خبر را غلامرضا توکل، نایب‌رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای در مجلس داده است. او توضیح داده که «با توجه به اینکه امسال انتخابات زودهنگام ریاست‌جمهوری برگزار شد و سال آینده هم باید انتخابات شوراهای اسلامی کشور برگزار شود، ابتدا پیشنهادی درباره ۷ ساله شدن دوره فعلی شوراهای مطرح شد که اکثریت نمایندگان مجلس با آن مخالفت کردند». او اضافه کرد: «پیشنهاد دیگر آن است که دوره فعلی شوراهای یک سال تمدید شود. البته ابتدا اکثریت قریب به اتفاق نمایندگان با این پیشنهاد هم مخالف بودند اما بعد از مباحثی که صبح دیروز (چهارشنبه) و پیش از آغاز جلسه علنی مجلس درباره انتخابات شوراهای مطرح شد، تعداد نمایندگان مخالف با تمدید یک ساله فعالیت دوره فعلی شوراهای کمتر شد».

توکل تاکید کرد که «از آنجایی که چند حوزه انتخابیه نماینده مجلس ندارند، یکی از اهداف تمدید یک ساله فعالیت دوره فعلی شوراهای آن است که امکان برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس شورای اسلامی در چند حوزه‌ای که نماینده ندارند، فراهم شود. یکی دیگر از اهداف تمدید یک ساله فعالیت دوره فعلی شوراهای اسلامی شهر و روستا آن است که بالاخره برگزاری انتخابات، هزینه‌هایی دارد و از آنجایی که امسال انتخابات ریاست‌جمهوری داشتیم، سال آینده انتخاباتی نداشته باشیم».

او خبر داده که «قرار است در جریان بررسی طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور، پیشنهاد تمدید یک ساله دوره فعلی شوراهای مطرح شود. در صورتی که این پیشنهاد در صحن مجلس تایید و از سوی شورای نگهبان به تصویب برسد، سال آینده انتخابات نخواهیم داشت و انتخابات هفتمین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا و انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس شورای اسلامی سال ۱۴۰۵ برگزار خواهد شد. پیش‌بینی بنده آن است که این پیشنهاد در مجلس به نتیجه برسد و فعالیت دوره فعلی شوراهای یک سال تمدید شود».

سال ۱۴۰۰ آخرین سالی است که انتخابات ریاست‌جمهوری و ششمین دوره شوراهای شهر و روستا برگزار شد و قرار بود در انتهای بهار ۱۴۰۴ انتخابات بعدی برگزار شود اما شهادت آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی موجب شد تا انتخابات ریاست‌جمهوری زودهنگام در ۸ تیر سال جاری برگزار شود و به این ترتیب بین انتخابات ریاست‌جمهوری و شوراهای اسلامی شهر و روستا فاصله ایجاد شد و این سوال پیش آمد که آیا انتخابات شوراهای اسلامی باید سال آینده برگزار شده و دیگر با انتخابات ریاست‌جمهوری همزمان نباشد یا اینکه این دوره از شوراهای تمدید شود؟ این مساله وجود دارد که اگر انتخابات هفتمین دوره شوراهای اسلامی در سال ۱۴۰۴ برگزار شود برای همزمان شدن دوباره انتخابات شوراهای ریاست‌جمهوری، مدت دوره هفتم شوراهای ۳ سال خواهد بود و در ۱۴۰۷ به پایان خواهد رسید.

چندی پیش هم مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران اعلام کرده بود که «بحث ۷ ساله شدن شوراهای منتفی شده و قرار است یک سال اضافه شود. ما به دنبال یک سال اضافه یا کم شدن نیستیم و گفتیم آنچه به صلاح است صورت بگیرد». در آن زمان با توجه به تاکید دبیر ستاد انتخابات کشور مبنی بر برگزاری قاطع انتخابات شوراهای شهر و روستا در ۳۰ خرداد ماه سال آینده، کسی اظهارات مهدی چمران را جدی نگرفت، با توجه به اینکه تا چندی پیش و با وجود مصوبه شورای عالی استان‌ها مبنی بر ۷ ساله شدن شوراهای، دولت و مجلس تاکید داشتند که دوره ششم شوراهای به هیچ عنوان تمدید نخواهد شد.

ادامه در صفحه ۷

کانال سازندگی

سفر به دوشنبه و مسکو

رئیس جمهور و هیات همراه به منظور انجام سفری ۳ روزه و دو مرحله‌ای ظهر دیروز عازم تاجیکستان شد. همچنین پزشکبان روز جمعه به مسکو، پایتخت روسیه می‌رود؛ سفر به روسیه و تاجیکستان در پاسخ به دعوت رسمی رؤسای جمهور این دو کشور انجام شد. پزشکبان در این سفرها علاوه بر امضای تفاهم‌نامه و موافقت‌نامه‌های متعدد با فعالان اقتصادی و تجار دو کشور نیز دیدار و گفت‌وگوهایی خواهد داشت. رئیس جمهور در دوشنبه، پایتخت تاجیکستان با رئیس جمهور، رئیس مجلس و نخست‌وزیر این کشور به صورت جداگانه دیدار و گفت‌وگو دارد و در سفرش به مسکو علاوه بر ملاقات‌های جداگانه با رئیس جمهور و نخست‌وزیر این کشور در جمع تجار و صنعتگران روسی نیز حضور یافته و با آنان گفت‌وگو می‌کند. امضای موافقت‌نامه جامع همکاری‌های بلندمدت میان ایران و روسیه را می‌توان مهم‌ترین برنامه و دستاورد سفر رئیس جمهور به روسیه عنوان کرد.

استیضاحی اعلام وصول نشده است

در حالی که تدریجاً سعی بر استیضاح و ناکارآمد نشان دادن جلوه وزراری دولت مسعود پزشکبان دارند، روز گذشته شهرام دبیری، معاون امور مجلس رئیس جمهور بعد از جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران اعلام کرد که استیضاح حق نمایندگان مجلس و فرصتی برای پاسخگویی است. اما تاکنون هیچ استیضاحی اعلام وصول نشده است. دبیری در پاسخ به سوالی در خصوص اینکه آیا دولت در این باره مذاکراتی با نمایندگان مجلس انجام داده است؟ خاطر نشان کرد: خیر، وارد لابی نشده‌ایم اما وزرا به کمیسیون‌ها می‌روند، توضیح می‌دهند و صحبت می‌کنند. نمایندگان مجلس، خواسته‌ها و انتظاراتی دارند که براساس آن به سمت استیضاح می‌روند و این یکی از حقوق قانونی نمایندگان است و دولت پاسخگویی نمایندگان مجلس خواهد بود. معاون پزشکبان همچنین در پاسخ به سوالی مبنی بر چگونگی واکنش دولت در خصوص اعتراضات نمایندگان برای بررسی لایحه FATF و پارلمو تصریح کرد: به حال آنها نظر خودشان را بیسان می‌کنند، ما هم نظر خودمان را می‌گوییم و نهایتاً مجمع تشخیص مصلحت نظام است که باید این کار را انجام دهد.

باید منتظر ماند

جو بایدن آخرین سخنرانی رسمی خود را انجام داد و با کاخ سفید خداحافظی کرد. بنابراین از امروز تا چهار سال آینده هر اتفاقی با نقش یا تاثیرگذاری آمریکا در جهان به ویژه منطقه غرب آسیا بیفتد در کارنامه ترامپ ثبت‌وضبط می‌شود. مهم‌ترین سوال این است که او در قبال ایران چه رویکردی را در پیش می‌گیرد؟ آیا می‌توان به مذاکره با او اعتماد کرد یا خیر؟ حشمت‌الله فلاحت‌پیشه درباره آینده روابط ایران و آمریکا به نام‌نویز می‌گوید، آینده روابط با آمریکا بستگی به ایران دارد. ترامپ می‌داند باید در خاورمیانه دنبال آرامش باشد. اگر او بخواهد در راستای سیاست بحران‌سازی نتانیاو حرکت کند نه تنها منافع آمریکا به خطر می‌افتد بلکه چینی‌ها و مخالفان غرب بهتر می‌توانند برنامه‌ها و اهدافشان را در منطقه غرب آسیا پیش ببرند. باید منتظر ماند و دید چه طرح مذاکراتی را آمریکایی‌ها روی میز می‌گذارند. اگر این طرحی باشد که امکان بر-برد در آن باشد طبیعتاً می‌توان به سمت مذاکره رفت.

تکذیب انتشار یک لیست مهم

پس از آنکه چند روزی است، لیستی در فضای مجازی مبنی بر اسامی موافقان و مخالفان FATF در مجمع تشخیص دست‌به‌دست می‌شود، روز گذشته محسن دهنوی، سخنگوی مجمع تشخیص مصلحت نظام در حساب کاربری خود در فضای مجازی نوشت: اسامی منتشر شده از مخالفان و موافقان FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام، گمانه‌زنی کذب و در راستای فشارهای سیاسی به مجمع است زیرا موضوع هنوز در صحن مجمع مطرح نشده که مخالفان و موافقان بتوانند درباره آن صحبت کنند. وی تاکید کرد: کسانی که به دنبال جنجال و فشار به مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند، خیر و صلاح کشور را نمی‌خواهند. سخنگوی مجمع تشخیص مصلحت نظام در پایان مطلب خود آورده است: مجمع در بررسی لایحه مربوط به FATF تحت تاثیر جریان‌سازی‌ها و فشارهای سیاسی قرار نمی‌گیرد و صرفاً براساس بررسی‌های فنی و تخصصی و رعایت مصالح کشور و منافع ملی، تصمیم‌گیری می‌کند.

مخالفت با قیمت ارز

ناصر ایمانی در گفت‌وگو با خبرآنلاین گفت: من با هرگونه تجمع افسراد، گروه‌ها و جناح‌ها برخلاف مجوز وزارت کشور مخالف هستم اما بگذاریم افراد با اقدامات دولت بر سر FATF یا قیمت ارز مخالفت کنند و حتی وزارت کشور به صورت رسمی اجازه بدهد، افراد نظرات خودشان را علیه رئیس دولت یا رئیس مجلس بیان کنند.

خسارت میکروفن

محمد فاضلی، جامعه‌شناس در شبکه اجتماعی ایکس: جناب آقای جبلی، رئیس محترم سازمان صداوسیما من با کمال میل مایلم خسارت وارد شده به میکروفن صداوسیما را بپردازم. دستور فرمایید مبلغ خسارت و حساب واریز را اعلام فرمایند. پاسخ‌گویی در برابر بیت‌المال را از همین جا شروع کنیم. تا سیه‌روی شود هر که در او غش باشد.

بازخوانی آزادی

عباسعلی کدخدایی، رئیس پژوهشکده شورای نگهبان: آزادی به عنوان یکی از شعارهای مبنایی و اصلی انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران مطرح بوده است اما این آزادی به درستی بازخوانی و بازبازی نشده و لازم است به عنوان یکی از شعارهای اصلی نظام مبتنی بر اندیشه‌های مقام معظم رهبری بازخوانی شود.

پایان بی‌ریا

محمدناصر سقایی بی‌ریا، از اعضای جبهه پایداری و مشاور پیشین محمود احمدی‌نژاد درگذشت

گروه سیاسی: خبر رسید که سه‌شنبه‌شب حجت‌الاسلام محمدناصر سقایی بی‌ریا از شاگردان آیت‌الله مصباح‌یزدی و مشاور امور روحانیت محمود احمدی‌نژاد که از اعضای ارشد جبهه پایداری محسوب می‌شود در سن ۶۶ سالگی درگذشت. فواد ایزدی، کارشناس طیف جلیلی که در بسیاری موارد برای دفاع از مواضع تندروها در صداوسیما حاضر می‌شود از خویشاوندان نزدیک اوست. سقایی بی‌ریا از اساتید موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) بود که از دانشگاه هیوستون در تگزاس آمریکا مدرک دکترای داشت. او از ابتدای تحصیلش در حوزه تحصیلات دانشگاهی، کارشناسی معارف اسلامی و روان‌شناسی را از بنیاد فرهنگی باقرالعلوم (ع) در قم را به پایان رساند. سپس برای ادامه تحصیل به کانادا رفت و مدرک کارشناسی ارشد خود را از دانشگاه مک‌گیل در مونترال با پایان‌نامه‌ای تحت عنوان «محاسبه و مراقبه از دیدگاه فیض کاشانی» دریافت کرد. سقایی بی‌ریا در اوایل دهه ۲۰۰۰ میلادی امامت مرکز آموزش اسلامی هیوستون تگزاس را بر عهده داشت و پس از بازگشت به ایران به عنوان معاون پژوهشی و رئیس گروه روان‌شناسی در موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) فعالیت کرد. او همچنین ریاست دفتر جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و مجمع نمایندگان طلاب و فضایی حوزه علمیه قم را در کارنامه خود داشت. در عرصه سیاسی، سقایی بی‌ریا از اعضای ارشد جبهه پایداری انقلاب اسلامی بود و در سال ۱۳۹۲ به عنوان سخنگوی این جبهه انتخاب شد. وی همچنین به عنوان مشاور امور روحانیت محمود احمدی‌نژاد، رئیس جمهور سابق ایران، فعالیت می‌کرد.

از شهرها و استان‌ها رفته. گاهی از طرف هیات دولت، ماموریتی به سفرهای استانی داشتیم. همان جا بنده گفتم، شخص آقای احمدی‌نژاد مطرح نیست، او یک سرباز است. ۸ سال ایشان تمام می‌شود ولی این حرکت، حرکت ادامه‌داری است. اگرچه شخصیت حقیقی و حقوقی آقای احمدی‌نژاد را متفاوت می‌دانیم. شخصیت حقیقی ایشان به عنوان رئیس دولت و رئیس جمهور باید تا آخر محترم بماند ولی انتقادهای ما نسبت به عملکردها، مسائل فرهنگی، جهت‌گیری‌ها، بعضی پشتیبانی‌های مطلق و غیرمشرط سر جای خودش هست و ما به شدت منتقد هستیم. سقایی بی‌ریا در انتهای این گفت‌وگو درباره دلیل حضور شاگردان آیت‌الله مصباح‌یزدی در انتخابات نهم مجلس شورای اسلامی گفت: آن چیزی که موجب شد حضرت آیت‌الله مصباح به رغم اینکه هیچ‌وقت مستقیم از اول نهضت تا پیروزی انقلاب و تا حالا ورود پیدا نکرده بود و شاگردهای ایشان کارها را انجام می‌دادند- اما اینجا ایشان احساس نیاز کردند- این بود که نیروهایی ساخته و کادرسازی شده مثل تعداد زیادی از فارغ‌التحصیلان و دانش‌آموختگان، طرح‌های مختلف در بدنه کشور را با دانش‌آموزان و دانشجویان و مرتبطی که در این سال‌هایی که کارهای اجتماعی انجام شده را یک روزی به هم دیگر متصل کنند و یک جبهه واحد را به وجود بیاورند. به‌رغم اینکه ما در این ۳۳ سال، افت‌وخیزهایی داشتیم و به قول آقا ریش‌ها و رویش‌هایی داشتیم اما الان رویش‌ها طوری هستند که می‌توانند طرح جدیدی را رقم بزنند. چه کسی باید این رویش‌ها و این جوانان را به هم متصل کند و از آنها یک نیروی عظیمی را به وجود بیاورد؟ باید نیروهای فکری و اجرایی به هم متصل شوند. من فکر می‌کنم یک پیوند مبارکی در اینجا شروع شده است. مساله جبهه پایداری بسیار عظیم‌تر از مساله انتخابات مجلس است، یعنی در حقیقت یک ورود و اتصال جنبه‌های فکری و اجرایی نظام است. یک ورود جدی‌تر و جدید «فکر در مرحله اجرا» است.

تحت نام «کنگره علما» و تشکل سراسری مسلمانان آمریکا با سبقه انقلابی تحت نام «کنگره مسلمانان» از فعالیت‌های اجتماعی- سیاسی ناصر سقایی بی‌ریا بود. همچنین تاسیس مدرسه اسلامی الهادی در مرکز مطالعات اسلامی هیوستون و سرپرستی هیات‌مدیره آن یکی از فعالیت‌های فرهنگی وی به شمار می‌آید. خودش در مورد نحوه پذیرش سمت مشاور محمود احمدی‌نژاد در امور روحانیت به رجانویز این‌طور توضیح می‌دهد: همان سال اول، تجربه‌های بعد از برگشت از وطن این بود که در زمینه انتخابات فعال شدیم و آن تجربه اعزازهای به خارج از مناطق کشور و سخنرانی‌ها و اینها که منجر شد به روی کار آمدن دولت نهم و آن سمت مشاورت رئیس جمهور. بنده به عنوان مشاور رئیس جمهور در امور روحانیت به خیلی

برای نمونه سال ۹۸ وقتی که مرتضی آقانه‌رانی، دبیرکل جبهه پایداری به اصولگرایان سنتی هشدار داد که «به اتلافی که در آن پدرسالاری باشد، ورود نمی‌کنیم» و البته پیش از آن نیز قاسم روانبخش، عضو شورای مرکزی این جبهه تاکید کرده بود جبهه پایداری عضو شورای وحدت نیست و با وجود همراهی با اصولگرایان طبق شاخص‌های خود عمل خواهد کرد. این بار اما عضو دیگری از این جریان تندرو اصولگرا آب پاکی را روی دست سنتی‌ها و قدیمی‌ترها ریخته و گفته «اصولگرایی منسوخ شده و کاری با آن نداریم». محمدناصر سقایی بی‌ریا در گفت‌وگویی که با انتخاب داشت به این گزاره واکنش نشان داده که برخی اصولگرایان گفته‌اند در صورت ارائه لیست جداگانه از سوی جبهه پایداری، حق بهره‌گیری از عنوان اصولگرایی را ندارد. سقایی بی‌ریا اما بر این باور بود «زمان گفتمان اصولگرایی اندکی منسوخ شده و اکنون گفتمان «نیروهای انقلاب» مطرح است. ما نمی‌گوییم آنها نباید باشند بلکه آنها را می‌پذیریم اما مساله این است که فاصله هر دوایری تا مرکز، دور و نزدیک است. متأسفانه برخی اصولگرایان در پی طرد هستند اما در پی طرد دیگری نیستیم و به دنبال تعامل هستیم». حجت‌الاسلام ناصر سقایی بی‌ریا معتقد بود، طرح همین مساله که جبهه پایداری باید مواضع ما (اصولگرایان) را قبول داشته باشد، خود علیه وحدت است. اینکه پایداری جزو سیستم و مکانیسم دستوری آنها قرار بگیرد شاید ممکن نباشد اما پایداری فکر می‌کند، می‌تواند وحدت را میان تمامی نیروهای انقلابی ایجاد کند. او بر این نظر بود که در مجموع، نقشه راه تعامل میان نیروهای انقلابی و اصولگرا از طریق مباحثه است. لیکن تا آنجا که ممکن باشد، حرکت در مسیر وحدت مدنظر پایداری است اما به شرطی که مسیر منتهی به شکست نباشد. اینکه بسیاری معتقد بودند، پایداری یک بار برای همیشه باید تکلیف خود را با اصولگرایی مشخص کند را سقایی بی‌ریا نشان‌دهنده دگم بودن (جزمیت‌گرا بودن) و چنین اظهاراتی را از اساس فاقد معنا دانست زیرا به گفته او «هارمونی واقعی «ارزش‌ها» هستند؛ یعنی «ارزش‌های انقلابی» هر شخص یا جریانی، اگر صحبتی پیرامون بر هم زدن هارمونی توسط جبهه پایداری دارد، بیاید و در یک گفت‌وگوی مستقیم نشان دهد که ارزش‌های انقلابی را چه جریانی دنبال می‌کند و آیا آنها در مسیر این ارزش‌ها قرار دارند یا خیر. واقعیت این است که بسیاری از افراد از این ارزش‌ها دست برداشته یا اعتقاد به آنها در درون‌شان کم‌رنگ شده است؛ لذا تلاش جبهه پایداری این است که برادران نزدیک به خود را تحت لوای هارمونی «ارزش‌های انقلابی» وحدت ببخشد» در نتیجه معرفی جبهه پایداری به عنوان عامل شکست یک ادعای اثبات نشده، است.

دیدگاه: گزارش خارجی

سایه تندرهای اسرائیل بر توافق

چرا با وجود اعلام برخی از رسانه‌های آمریکا همچنان موضوع آتش‌بس نهایی نشده است؟

چند روزی است که مدام در حال شنیدن این خبر هستیم که توافق اسرائیل و حماس بر سر غزه به زودی اعلام می‌شود و حتی در این راستا بسیاری از رسانه‌های عربی، عبری و غربی هم این موضوع را تایید می‌کنند اما یک‌باره همه چیز به حاشیه می‌رود و این موضوع از نقطه اوج خود به پایین‌ترین سطح می‌رسد.

در این راستا برخی منابع در رهبری مقاومت فلسطین اعلام کردند که توافق آتش‌بس در نوار غزه عملاً انجام شده اما اعلام رسمی آن منوط به توافق بر سر سازوکار اجرای تعهدات توافق است. این منابع اظهار کردند که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل تلاش کرده با درخواست اضافه کردن اسرای نظامی به لیست ۳۳ اسیری که قرار است در مرحله اول آزاد شوند، توافق را به شکست بکشاند و مانع آن شود. در حالی که قرار است این اسرای نظامی در مراحل بعدی آتش‌بس آزاد شوند. مشروط بر اینکه اسرائیل در مرحله اول آتش‌بس ۱۰۰۰ اسیر فلسطینی را آزاد کند.

در این راستا گفته شده، هیات مذاکره‌کننده اسرائیل با این ادعا که تمایل دارد در اولین گروه از تبادل اسرا از تمامی دسته‌های اسیران اعم از غیرنظامیان، نظامیان، مردان و زنان وجود داشته باشد، تلاش کرد مذاکرات را پیچیده کند. براساس این توافق در مرحله اول، حماس ۳۳ اسیر اسرائیلی از کودکان، زنان، سربازان زن، افراد مسن و بیماران را آزاد خواهد کرد.

برخی منابع همچنین فاش کردند در گروه نظامیانی که ۷ اکتبر ۲۰۲۳ با پوشش نظامی به اسارت درآمد، تعدادی از افسران سرویس اطلاعات شایاک، افسران یگان اطلاعات ۸۲۰۰ و یکی از فرماندهان نظامی ارشد حضور دارند. این گروه در توافق تبادل اسرا، اسیران کلیدی هستند که به وقتش بر سر آنها توافق خواهد شد.

گفته می‌شود یکی از مکانیسم‌های اجرایی که مانع اعلام رسمی توافق آتش‌بس شده است، تخلف اسرائیل از توافق در مورد تحویل نقشه‌های مربوط به روند عقب‌نشینی است که قرار است همزمان با مراحل اجرا انجام شود. این منبع گفت، هیات مذاکره‌کننده اسرائیل در تلاش است این اقدام را چنین توجیه کند که به خاطر تضمین‌های ویژه مربوط به نقشه‌های عقب‌نشینی، نمی‌خواهد این نقشه‌ها را تحویل دهد. یکی از این تضمین‌ها، باقی ماندن اسرائیل در مکان‌های مهم در نوار غزه تا زمان تکمیل تمامی تعهدات توافق است. جنبش جهاد اسلامی فلسطین هم روز سه‌شنبه اعلام کرد یک هیات عالی‌رتبه برای مشارکت در «جزئیات نهایی» توافق احتمالی آتش‌بس غزه وارد دوحه می‌شود. نکته بسیار مهم در این راستا اما تاکید تندرهای کابینه نتانیاهو بر ادامه جنگ در غزه است.

به عنوان مثال بزلال اسموتیچ، وزیر دارایی اسرائیل که از مخالفان توافق آتش‌بس غزه به حساب می‌آید، در اظهاراتی موافقت خود با توافق پیشنهادی آتش‌بس در نوار غزه را به از سرگیری جنگ پس از اتمام دوره آن مشروط کرد. او در این خصوص اعلام کرد که اگر حماس به صورت کامل از غزه پاک نشود، بدون شک در روز چهارم و دوم (فرصت مقرر در توافق) مجدداً به غزه حمله خواهیم کرد. اسموتیچ همچنین کنترل دائمی اسرائیل بر نوار غزه و کاهش کمک‌های بشردوستانه را به عنوان شرط دیگر خود تعیین کرده است. این در حالی است که خانواده‌های اسرای اسرائیلی به صورت مستقیم کابینه این رژیم و در صدر آن نتانیاهو را مقصر ماندن فرزندان خود در اسارت می‌دانند و به همین دلیل، روزانه تظاهراتی را علیه او در مناطق مختلف سرزمین‌های اشغالی برگزار می‌کنند و برکناری وی از ریاست کابینه را خواستار هستند.

العربی الجدید

توافق ۱۲ میلیارد پوندی!

کی‌یر استارمر و محمدشیاع السوداني، نخست‌وزیران انگلیس و عراق در لندن با امضای توافق نامه شراکت و همکاری راهبردی فصل جدیدی از روابط دوجانبه را رقم زدند. براساس این توافق، انگلیس متعهد به اجرای پروژه‌هایی به ارزش ۱۲.۳ میلیارد پوند در عراق شده که شامل نوسازی زیرساخت‌های آبی، بهبود شبکه برق، بازسازی پایگاه هوایی قیاره، توسعه شبکه اینترنت نسل ۵ و ساخت خطوط ریلی است.

ماموریت ناتو در بالتیک

مارک روت، دبیرکل سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) از آغاز به کار ماموریت جدید این سازمان برای محافظت از خطوط زیر دریای بالتیک به بهانه نگرانی از عملیات خرابکاری و جاسوسی روسیه در این منطقه راهبردی خبر داد و گفت که این عملیات شامل استفاده از ناوچه‌ها، هواپیماهای گشت دریایی و ناوگانی از هواپیماهای بدون سرنشین نیروی دریایی به منظور نظارت و بازدارندگی پیشرفته است.

مذاکره فعلاً با اروپا

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان اعلام کرد که «ما با اروپایی‌ها مذاکرات هسته‌ای داشته‌ایم و غیر از این فعلاً مذاکره دیگری نداریم». در همین راستا کاظم غریب‌آبادی، معاون حقوقی و بین‌المللی وزارت خارجه ایران گفت او و مجید تخت‌روانچی، معاون سیاسی وزیر خارجه گفت‌وگوهای باز و سازنده‌ای با «انریکه مورا»، معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا داشته‌اند.

ادامه تیتربیک

پیام پزشک‌ها به ترامپ

پزشک‌ها گفت که دشمنان ایران، تهران را به تلاش برای ساختن بمب برای ساختن نوعی بهانه متهم می‌کنند و او صراحتاً این موضوع را تکذیب کرد و غلط خواند. پزشک‌ها همچنین در این مصاحبه گفت: برای حل مشکلات داخل کشور آمده‌ام. پزشک‌ها روز گذشته نیز در حیاط هیات دولت وقتی مورد پرسش خبرنگاران قرار گرفت که آیا با ترامپ مذاکره می‌کنند گفت: او ثابت کند که می‌خواهد به گفته‌اش عمل کند.

طرحی برای ترور ترامپ وجود ندارد

رئیس‌جمهور پزشکیان در بخش دیگری از مصاحبه اختصاصی با ان.بی.سی به ادعاها و اتهاماتی که غرب مطرح می‌کند، اشاره کرده و گفت ایران هرگز در طول مبارزات انتخاباتی سال گذشته آمریکا (۲۰۲۴) برای ترور دونالد ترامپ طرحی نداشته و در آینده نیز نخواهد داشت.

پزشکیان در پاسخ به سوالی درباره ادعاهای مطرح شده علیه ترامپ که توسط مقامات آمریکایی طرح شده است، گفت که «این یکی دیگر از آن طرح‌هایی است که اسرائیل و سایر کشورها برای ترویج ایران‌هراسی طراحی می‌کنند. ایران هرگز اقدام به ترور کسی نکرده و برنامه‌ای برای ترور ندارد».

خبرنگار ان.بی.سی نیز سپس از پزشک‌ها پرسید: «شما می‌گویید که هرگز توطئه ایران برای کشتن دونالد ترامپ وجود نداشته است؟» و مسعود پزشکیان پاسخ داد: «به هیچ وجه».

پزشکیان در پاسخ به این سوال که آیا ایران مایل است، قول دهد که هیچ سوء قصدی به ترامپ صورت نخواهد گرفت، گفت: «ما هرگز از ابتدا این کار را انجام نداده و نخواهیم داد».

در ادامه لستر هولت، مجری ان.بی.سی نیز به تحولات منطقه‌ای اشاره کرد و ادعاهایی در خصوص تضعیف شدن موقعیت تهران مطرح کرد اما پزشکیان قاطعانه این ادعاها را رد کرد و گفت: «من هیچ ارتباط و پیوندی نمی‌بینم». پزشک‌ها افزود: «در داخل کشور نسبت به سال گذشته منسجم‌تر هستیم. ما قوی‌تر هستیم، مشارکت بهتری داریم. ما امنیت قوی‌تری در کشور داریم».

به گزارش ان.بی.سی نیز، این مصاحبه در جریان گفت‌وگوهای دیپلماتیک فشرده با هدف دستیابی به توافق آتش‌بس در غزه بین اسرائیل و حماس پس از ماه‌ها مذاکرات غیرمستقیم با میانجیگری مصر، قطر، ایالات‌متحد و سایر کشورها انجام شد و

پزشکیان در پاسخ به این سوال که آیا ایران نقشی در میانجی‌گری توافق احتمالی دارد یا خیر، گفت: «ما هر کاری از دستمان برمی‌آید، انجام می‌دهیم تا صلح در منطقه حاکم شود».

چرا این مصاحبه انجام شد؟

اینکه چرا ان.بی.سی نیز چنین مصاحبه‌ای را با مسعود پزشکیان انجام داده، موضوعی است که در نمای کلی کاملاً طبیعی به نظر می‌رسد و اساساً در گذشته هم این‌گونه بوده است. به عنوان مثال بیش از ۲۵ سال پیش سیدمحمد خاتمی، رئیس‌جمهور پیشین کشورمان در مقابل کریستین امان‌پور خبرنگار شبکه تلویزیونی CNN نشست و با او مصاحبه کرد. در سال ۱۳۸۴ هم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با امان‌پور مصاحبه کرد و او همچنین در شبکه CNN مشغول به کار بود. همچنین در سال ۱۳۹۲ هم حسن روحانی رئیس‌جمهوری یازدهم و دوازدهم با «آن کاری» مجری شبکه ان.بی.سی مصاحبه کرد که البته این مصاحبه در حاشیه سفر وی به نیویورک برای حضور در مجمع عمومی سازمان ملل متحد انجام شد.

بدون شک زمان این مصاحبه آن هم در تهران بسیار مهم است. این گفت‌وگو در زمان‌های انجام می‌شود که تغییر قدرت در کاخ سفید در حال رخ دادن است و نکته اینجا است که دموکرات‌ها و بایدن هم در این راستا سعی می‌کنند به هر ترتیب که شده، ایران را همچنان یک تهدید برای منطقه و فراتر از آن، تهدید برای ایران‌هراسی را ادامه دهند. به عنوان مثال جو بایدن در آخرین سخنرانی خود با محوریت سیاست خارجی ایالات‌متحد بدون اشاره به اقدامات اسرائیل و پاسخ تهران به تجاوز این رژیم ادعا کرد: ایران در هر دو حملات خود علیه اسرائیل شکست خورد و قوی‌ترین نیروی نیابتی آن در منطقه یعنی حزب‌الله لبنان شکست خورده است. به گزارش ایرنا، بایدن درحالی که در ۴ سال گذشته

شعار دیپلماسی در قبال ایران را سر می‌داد اما نتوانست به برجام بازگردد به تداوم سیاست فشار حداکثری علیه ایران ادامه داد و در سخنانش گفت: «فشار تحریم‌ها علیه ایران را نگه داشتیم». او حتی پا را فراتر از مسائل سیاسی گذاشت و گفت که سامانه‌های پدافند هوایی ایران در وضعیت نابسامانی قرار دارند. حزب‌الله به شدت آسیب دیده است و درحالی که ما تمایل تهران را برای احیای توافق هسته‌ای آزمودیم، فشار را با تحریم‌ها حفظ کردیم و اکنون اقتصاد ایران در حال فروپاشی است و به هر حال ایران،

ضعیف‌تر از دهه‌های گذشته است». بایدن در ادامه مدعی تضعیف ایران و روسیه شد و در اثبات ادعای خود گفت: بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه نزدیکترین متحد هر دو کشور در خاورمیانه بود. هیچ‌یک نتوانستند او را در قدرت نگه دارند. صادقانه بگویم، هیچ‌یک واقعاً تلاش زیادی هم نکردند. بایدن حتی در بخش دیگر از سخنانش به این موضوع اشاره کرد که اکنون ایران، روسیه، چین و کره شمالی به یکدیگر نزدیک‌تر شده‌اند اما این نزدیکی بیشتر از سرضعف است تا قدرت. اظهارات بایدن در حالی است که مقامات جمهوری اسلامی ایران چندین ماه پیش از شروع تحولات سوریه، دولت بشار اسد را از تحولات گروه‌های معارض مسلح آگاه کرده بودند و حتی در مورد مسائل مربوط به مذاکره هم بارها از سوی دولت ایران اعلام شد که آمادگی برای گفت‌وگو وجود دارد.

به غیر از بایدن، آنتونی بلینکن وزیر خارجه آمریکا نیز در آخرین سخنرانی خود در اندیشکده آتلانتیک بار دیگر اتهامات واشنگتن علیه تهران را مطرح کرد و مدعی شد که نباید اجازه دستیابی به سلاح هسته‌ای را به ایران داد. بلینکن هم که مانند بایدن درباره وضعیت خاورمیانه و اقدامات دولت دموکرات‌ها سخن می‌گفت درباره پاسخ تهران به حمله رژیم اسرائیل مدعی شد که اسرائیل نتوانسته است سامانه دفاعی ایران را منهدم کند. او بار دیگر با ادعای اینکه ایران به میزان کافی مواد شکافت‌پذیر برای ساخت سلاح هسته‌ای انباشت کرده، گفت که ساخت واقعی سلاح هسته‌ای زمان بیشتری نیاز دارد. او مدعی شد که ایران با تصمیماتی روبه‌رو خواهد بود که چگونه می‌خواهد پیش برود اما دولت جدید (آمریکا) به ویژه به این دلیل که ایران در وضعیت دشواری قرار دارد، فرصتی خواهد داشت تا آن را کنترل کند. وزیر خارجه آمریکا ادعا کرد که ایران از نظر اقتصادی به شدت آسیب دیده است. تمام اظهاراتی که بایدن و بلینکن در واپسین روزهای حضور خود در قدرت انجام داده‌اند به صورت کاملاً مشخص با یکدیگر هماهنگ است و هیچ تفاوتی حتی در محتوای آن وجود ندارد و خروجی آن هم چیزی نیست جز اینکه به اسرائیل بگویند ما طی ۴ سال گذشته در برابر ایران، در کنار تل‌آویو بوده‌ایم! حالا باید منتظر ماند و دید که ترامپ و تیم او چگونه با پیام مسعود پزشکیان مواجه خواهند شد.

گشایش در سنت

رونمایی کتاب **اسلام، دولت، مشروعیت** زنده‌یاد داود فیرحی

مشروعیت» در دهه ۸۰ گردآوری شده و مجدداً در شرایط کنونی بازنشر شده است. تحولات دهه ۷۰ و ۸۰ را همه به خاطر داریم. سال ۸۴ جریان‌های سیاسی که نوعی اسلام سیاسی را دال مرکزی ایده‌هایشان و درک‌شان از اسلام سیاسی را راه‌حلی برای حل مسائل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور می‌دانستند، دولت را تصاحب کردند. در تاریخ‌نگاری اندیشه و مطالعات علوم سیاسی عموماً دو حوزه اندیشه و دولت وجود دارد. اندیشه به امور ذهنی می‌پردازد و وقتی صحبت از دولت می‌شود، امر عینی مدنظر قرار می‌گیرد. مرحوم فیرحی از معدود کسانی است که در حوزه تاریخ‌نگاری اندیشه سعی کرد این دو حوزه را هم‌زمان پیش ببرد. یعنی به شرح ایده‌ها در اندیشه سیاسی و سطح کنش‌ها و نهادها در حوزه دولت به طور هم‌زمان پردازد و این‌ها مستقل از هم کار نکنند. در آثار مرحوم فیرحی کتاب دیگری وجود دارد با نام «نظام سیاسی و دولت در اسلام» که کمتر دیده شده است. به نظر مقدمه این کتاب یکی از درخشان‌ترین ایده‌های ایشان را بسط می‌دهد و آن ایده وضعیت دولت مدرن در جامعه دین‌داران و مسأله اصلی تجدید برای جوامع مسلمان است. وقتی این ایده‌ها در کنار کتاب «اسلام، دولت، مشروعیت» دیده شود برای فهم نظرات و پروژه‌های فیرحی آورده‌هایی دارد. سال ۸۴ که این مجموعه مقاله فرصت نشر پیدا می‌کند، می‌بینیم که اکثر نویسندگان و مترجمان مقالاتش از دانشگاه مفید و باقرالعلوم قم هستند؛ یعنی این کتاب صدایی از نواندیشان دینی قم در این مقطع است. ایده‌های‌شان خیلی جذاب است. آیا همچنان مسأله ما اسلام نیست؟ امروز به راحتی می‌شود پرسید کدام اسلام؟ در حوزه عمومی و حکمرانی و قانون‌گذاری خیلی واضح این پرسش مطرح می‌شود که از کدام اسلام سخن گفته می‌شود. آن نگاه ذات‌گرایانه‌ای که به اسلام وجود داشت در یک روند تولید محتوای اندیشه‌ای و فکری توسط کسانی مثل فیرحی و حلقه‌های فکری مختلف به چالش کشیده شد تا بتوان امروز به راحتی پرسید از کدام اسلام صحبت می‌کنید؟ کما این‌که نگاه ذات‌گرایانه به کارکردهای دولت و نهاد دولت هم در این دو سه دهه دچار چالش شده است و از حاکمان به راحتی پرسیده می‌شود که از کدام نوع دولت صحبت می‌کنند. مفهوم مشروعیت هم با چالش مواجه شده و پرسیده می‌شود، کدام نوع مشروعیت. در واقع مسأله اسلام، دولت و مشروعیت و رابطه این‌ها با یکدیگر، مسأله تاریخی جوامع مسلمان است و هر نوع پاسخی که به آن داده شود نوع خاصی از حکمرانی را در پی خواهد داشت. در دوران پیشامدرن بدیلی برای حکمرانی‌های اخلاقی با پادشاهی وجود نداشت اما با ظهور دولت مدرن (دولت به معنای نماینده‌ی اراده ملی مردم) دیگر نمی‌توان از حکومت مستبد به‌عنوان حکومت مصلح سخن گفت بلکه مشروعیت قدرت و مشروع بودن دولت به خواست‌های عمومی مشروعیت‌ساز است. از این منظر طرح بحث اسلام، دولت و مشروعیت هم‌چنان برای ما تازه‌گی دارد. به‌خصوص که امروز در مطالعات اندیشه سیاسی و حتی مطالعات تاریخی ما با رویکردهای خواننده‌محور مواجه هستیم و نه صرفاً رویکرد مولف‌محور. پروژه مرحوم فیرحی استفاده از تاریخ به صورت فوکویی و هرمنوتیکال برای افق‌گشایی در سنت بود. فیرحی در کتاب‌ها و مجموعه مقالاتش مروج رویکرد تاریخی است که تا به معنای اساسانه پیش از آن کمتر مورد توجه بود. بنابراین فکر می‌کنم اگر مرحوم فیرحی زنده بود شاید در ادامه پروژه‌اش که مسأله اصلی آن فقه و نهاد فقاقت بود، با اتمام کتاب ناتمام آخرش که به قانون توجه داشت، بعد از آن به سراغ فلسفه حق می‌رفتند. در مقدمه کتاب آخر نوشته: «کلمه قانون مهم‌ترین واژه در تاریخ ایران معاصر است». فکر می‌کنم با تحولاتی که بعد از درگذشت ایشان اتفاق افتاد شاید این جمله را این‌گونه اصلاح می‌کنند: «کلمه حق مهم‌ترین واژه در تاریخ ایران معاصر است».

می‌گوید ما فهمیدیم عقیده مهدویت هم یک مانع در برابر اصلاحات نیست، بلکه مهدی یک فرد صالح قومی خواهد نه یک فرد فاسد ضعیف و آخرش جالبتر می‌شود و بحثش را عوض می‌کند و در پایان می‌گوید ما امروز می‌بینیم قرار هست حکومت ایران براساس شورا برقرار شود و همه به مظفرالدین‌شاه تریک گفته‌اند به جز سلطان عبدالحمید عثمانی. او در این متن یک دوگانه بین استبداد و شورا درست می‌کند و می‌گوید، شورا حکم قرآن است و استبداد حکم به رأی ما انزل الله (حکمی که ممکن است به تکفیر برسد) است. می‌گوید امروز ایران شورا را به‌عنوان شیوه حکومت خود به کار خواهد گرفت و باقی حکومت‌ها همه استبدادی هستند ازجمله حکومت عبدالحمید و جالب این است می‌گوید اگر حکومت شورا در ایران مستقر شود، ولی دیگر حکومت‌ها استبدادی باقی بمانند باید بدانیم هیچ حکومت اسلامی حقیقی به جز حکومت مشروطه ایران روی زمین وجود ندارد و در نهایت می‌گوید، واجب است ما حکومت مشروطه در ایران را تقویت و تایید کنیم و برای این که حکم خدا روی زمین باقی بماند واجب است پیرو حکومت مشروطه در ایران شویم. مهم‌ترین نکته این مقاله کوتاه رشید رضا تاش‌ش بر باز بودن باب اجتهاد در شیعه است. واژه اجتهاد در گفتار شیعی کم‌کم از یک واژه منفی به یک واژه مثبت تبدیل شد. در قرون اولیه واژه اجتهاد با مفهوم رأی و قیاس مفصل‌بندی و همراه است اما کم‌کم در معنای آن تحول به وجود می‌آید و دیگر اجتهاد نه در مقابل نص، بلکه به راه فهم نص تبدیل می‌شود و بسا برتری اصولیون و برآمدن مکتب شیخ انصاری جایگاه ویژه برای عالم شیعی ایجاد می‌شود که عالم شیعی براساس دوگانه اجتهاد و تقلید قدرت رهبری پیدا می‌کند که این قدرت باعث می‌شود جنبش‌های اجتماعی را هدایت کنند و مردم از آن‌ها حرف‌شنوی داشته باشند. البته آقای فیرحی با نگاه فوکویی خودشان معتقد بود همواره سناریوهای متعددی وجود دارد اما این اراده معطوف به قدرت است که یک سناریو را از میان دیگر سناریوها برمی‌گزیند».

افق‌گشایی در سنت

زهیر صیامیان‌گرچی، استادیار گروه تاریخ دانشگاه شهید بهشتی در ادامه دربارهٔ اهمیت مقالات داود فیرحی و این مجموعه گفت: «در این جلسه با یاد دکتر فیرحی می‌خواهم این مسأله را مطرح کنم که با مرگ مولف یک ایده و اثر نسبت خوانندگان آن اثر و آراء با مولف به چه شکلی است؟ اگر امروز دکتر فیرحی بود نسبت به مسأله‌ای که در حوزه فکری، فرهنگی و سیاسی جامعه ما - که موضوع پروژه‌های ایشان هست - چه دیدگاه‌هایی ارائه می‌کرد؟ نسبت دیدگاه‌های متاخرترش با دیدگاه‌های متقدم‌تر او در چیست؟ می‌توانیم از یک مکانیسم برای تبیین این مسأله صحبت کنیم که «مکانیسم نشر» است. مکانیسم نشر و رسانه همان سازوکاری است که معیاری به ما می‌دهد تا بتوانیم دیدگاه‌های متفکران را در پایگانی دانش که به شکل تاریخی آرشیمو شده به دست بیاوریم. کتاب «اسلام، دولت،

پرسا احدیان
فیرنگار فرهنگی

عصر دوشنبه ۲۴ دی، سی‌وهفتمین نشست از سلسله نشست‌های دوشنبه‌های مجله بخارا با همراهی مرکز مطالعات استراتژیک خاورمیانه و انتشارات نگارستان اندیشه به رونمایی از کتاب «اسلام، دولت، مشروعیت» که به اهتمام زنده‌یاد دکتر داود فیرحی گردآوری شده، اختصاص یافت و احمد موثقی، زهیر صیامیان‌گرچی، یاسر قزوینی و علی دهباشی در این برنامه به سخنرانی پرداختند. در ابتدا علی دهباشی پس از خوش‌آمدگویی به میهمانان گفت: «این کتاب نخستین بار در بهار ۱۳۸۲ در قالب یکی از شمارگان فصل‌نامه «فرهنگ و اندیشه» به سردبیری داود فیرحی منتشر شده است. با گذشت بیش از دو دهه از انتشار آن مقالات این مجموعه محل رجوع پژوهش‌گران و علاقه‌مندان است. در این کتاب تلاش شده با نگاهی به مهم‌ترین چالش‌های مشروعیت امر سیاسی به مباحث نظیر نسبت اجتهاد و سیاست اجتهاد و مشروعیت، اصلاح‌طلبی دینی، عدالت و نظایر آن پرداخته شود».

در تداوم نواندیشان دینی
سیس احمد موثقی، عضو هیأت علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران دربارهٔ رویکردهای مختلف نسبت به سنت گفت: «ما سه نوع رویکرد نسبت به سنت داریم؛ یک رویکرد، احیای غیرانتقادی سنت است که شامل سنت‌گرایان و محافظه‌کاران می‌شود. رویکرد دوم، نفی سنت و دکانستراکشن (تخریب سنت) است که این هم هیچ‌جا جواب نداده است! ولی رویکرد سوم، سلسله و سنت فکری نواندیشان دینی و نوگرایان دینی است که مرحوم فیرحی در ادامه این رویکرد بود. نواندیشان دینی تقد و بازخوانی سنت (ریکانستراکشن) می‌کنند. مرحوم فیرحی در این حوزه بسیار مجهز ورود کرده بود و هم نگاه انتقادی به سنت داشت و هم به مدرنیته. در واقع برای این‌که بتوانیم به سنتی برسیم و شیفتی به دوران مدرن و مدرنیته داشته باشیم، شناخت سنت از درون و نقد سنت از بیرون هم‌زمان لازم است. مرحوم فیرحی چنین رویکردی داشت و دنبال بازخوانی تمام آن مفاهیم در سنت و دین بود. بحث اجتهاد از مطرح می‌کرد و در حوزه سیاسی به مرحوم نائینی توجه خاص داشت، چون رویارویی ایرانیان با مدرنیته و اندیشه سیاسی مدرن مخصوصاً در مشروطه خودش را نشان می‌دهد. فیرحی به‌نوعی می‌خواهد مشروطه خواهی را با تمرکز بر نقش مجتهدین مشروطه‌خواه بازخوانی کند و بسطش دهد. حتی در تاریخ اسلام جست‌وجو می‌کند و می‌خواهد ببیند مفاهیم مدنی چون حزب و دولت در گذشته اسلامی چه ردی دارند. البته در این زمینه می‌توان به نظرات مرحوم فیرحی تقدیهایی وارد دانست، ولی تلاش او برای ایجاد سنت بین سنت و مدرنیته تلاشی قابل توجه است، چون در هر جایی که این سنت برقرار شده است موفق بوده است. مشروطه نوعی اجتهاد و ایجاد سنت بین سنت و مدرنیته است و به نظر ما دل نوگرایی دینی و نوع‌تغییر امکان رسیدن به دموکراسی و توسعه وجود دارد».

اهمیت سیاسی اجتهاد
یاسر قزوینی، استادیار گروه تاریخ دانشگاه تهران با تکیه بر متنی از رشید رضا دربارهٔ تحلیل مشروطه ایران گفت: «در یادداشت مرحوم رشید رضا چند نکته وجود دارد: یک نکته خیلی جالب هست و آن این‌که در نگاه عربی به مشروطه ایرانی مظفرالدین‌شاه را خیلی برجسته می‌کنند که قابل پژوهش است. در متن رشید رضا مطرح می‌شود که برخلاف باور مردم این خود علما بودند که در صف اول مشروطه‌طلبان قرار گرفتند و ندای اصلاح سردادند و این خیلی برای مردم آن زمان شگفت است و جایی می‌گوید، اهل بصیرت می‌دانند که قبول به وجود اجتهاد در دین نوری است که در دل علمای فارس افتاده و آن‌ها را به این جاده مستحکم رهنمون شدند. در ادامه مقداری توضیح می‌دهد که در میان اهل سنت چیزی وجود دارد با عنوان سد باب اجتهاد که در شیعیان این سد وجود ندارد و می‌گوید هر چه این موضع در میان اهل سنت کم‌رنگ‌تر شد، گویی که در میان شیعیان پررنگ‌تر شد. این اهمیت تا جایی که از مفهوم اجتهاد بگویم به دال مرکزی نظریه شیعی تعبیر شده و مورد توجه استاد مرحوم دکتر فیرحی بود و به‌ویژه در در فصول آخر کتاب «قدرت، دانش و مشروعیت در اسلام» به تفصیل در مورد اجتهاد و کارکردهای آن صحبت کرده‌اند که اجتهاد چه امکانی را می‌دهد تا سنتی بین دین و سیاست در گفتمان شیعی شکل بگیرد. در ادامه این یادداشت رشید رضا حتی به عقیده مهدویت اشاره می‌کند و

ویرترین

همه‌فصل‌ها زمستان است

نگاهی به کتاب **حقیقت عشق را با من بگو**

فاطمه شاهرودی
استادیار دانشگاه آزاد اسلامی

کتاب «حقیقت عشق را با من بگو: نگاهی به معروف‌ترین اشعار عاشقانه، از ویلیام شکسپیر تا باب دیلن» نوشته ساندرا رو بتازگی توسط پو به صمیمی به فارسی برگردانده شده و نشر خزه آن را منتشر کرده است. پیش از این، ترجمه رمان «شبه‌های بی‌خوابی» نوشته الیزابت هاردویک به قلم وی انجام شده است. صمیمی داستان بلندی به نام «مدام» نیز منتشر کرده است. نویسنده کتاب «حقیقت عشق را با من بگو»، ساندرا رو، شاعر و منتقد است و سال‌ها در دانشگاه‌های استرالیا تدریس کرده است. موضوع اصلی آن، اشعار عاشقانه انگلیسی‌زبان است. آشنایی بیشتر ایرانیان با ادبیات انگلیسی بیشتر از طریق رمان، داستان کوتاه و نمایش‌نامه است و کتابی که به اشعار سسایر ملل بپردازد، کمتر در دسترس است. در میان اشعار ترجمه‌شده به فارسی نیز اشعار عاشقانه کمتر از سایر موضوعات مورد توجه قرار گرفته است. در این کتاب اشعار عاشقانه شعرای انگلیسی زبان چون ویلیام شکسپیر، کریستوفر مارلو، رابرت برنز، جان دان و باب دیلن آورده شده است. کتاب در ابتدا نگاهی گذرا به تاریخچه‌ای کوتاه از شعر عاشقانه، از قرن سیزدهم در ایتالیا تا دوره مدرن، دارد. سپس نویسنده کتاب پس از توضیح کوتاهی در مورد زندگی و سبک شعری شاعران منتخب، به گزینش و تفسیر و تحلیل تعدادی از اشعار آنها پرداخته است. یکی از ویژگی‌های کتاب، تفسیرهای کوتاهی است که نویسنده در انتهای هر شعر ذکر کرده و در مورد شاعر یا شعر مورد نظر توضیحاتی داده است. فهم شعر خارج از فرهنگ و ارجاعات آن ممکن نیست. خواننده کتاب به واسطه توضیحات نویسنده با این ارجاعات آشنا می‌شود. «افسانه عشق واقعی» یکی از نمونه‌های عدم امکان انتقال ارجاعات فرهنگی برای درک یکی از اشعار باب دیلن است که به احتمال زیاد خواننده ایرانی از آن بی‌اطلاع است و آهنگ عاشقانه دیلن با عنوان «من تو را می‌خواهم» در واقع انکارنامه دیلن نسبت به این مفهوم است. نویسنده در این مورد در صفحه ۱۹۹ کتاب توضیح می‌دهد («منظور از افسانه عشق واقعی، تعریف آمریکایی اواسط قرن بیستم از عشق است، عشقی پاک و عاری از جاذبه جنسی»). این باور بی‌مایه و اشتباه تا دهه ۶۰ در موسیقی عامه‌پسند آمریکا نفوذ کرد و حتی در آهنگ‌های اولیه بیتلز مانند «می‌خواهم دستت را بگیرم» نیز به چشم می‌خورد. دیلن این نگرش ساده و نادرست به عشق را در شعر عاشقانه خود به چالش می‌کشد. از مزیت‌های کتاب این است که متن اصلی اشعار در کنار ترجمه فارسی آن‌ها قرار داده شده تا خوانندگان بتوانند زیبایی وزن و آوای به کاررفته در متن اصلی اشعار را دریابند؛ وجهی زیباشناسانه که در ساختار زبان‌های گوناگون، اشکال متفاوتی دارد و به طور معمول در ترجمه قابل انتقال نیست. از سوی دیگر، ترجمه تعدادی از اشعار این کتاب با نمونه‌هایی که قبلاً توسط سایر مترجمان به فارسی برگردانده شده است تفاوت‌هایی دارد. مترجم با توجه به این امر، در مقدمه کتاب در مورد دلیل دیگر وجود اصل اشعار به انگلیسی توضیح می‌دهد که «وجود متن انگلیسی اشعار در کنار متن فارسی باعث می‌شود تا خوانندگان در صورت تمایل بتوانند معنای مدنظر شاعر را خود ارزیابی کنند».

حقیقت عشق را با من بگو
ساندرا رو
ترجمه پو به صمیمی
نشر خزه / ۱۳۶ صفحه / ۱۳۰ هزار تومان

گزارش سینمای جهان

شکایت ۸۱ میلیون دلاری
برای کپی‌کاری

یک کارگردان ایتالیایی
شیامالان را به کپی‌برداری متهم کرد

ام نایت شیامالان، کارگردان به اتهام کپی‌برداری غیرمجاز از یک فیلم مستقل برای ساخت برنامه «خدمتکار» در تلویزیون ایل به دادگاه فراخوانده شد. فرانچسکا گرگورینی، کارگردان ایتالیایی، یک شکایت ۸۱ میلیون دلاری از شیامالان و ایل تنظیم و ادعا کرده که آنها عناصر کلیدی فیلم سال ۲۰۱۳ او با عنوان «حقیقت درباره امانوئل» را سرقت کرده‌اند. وکیل گرگورینی روز سه‌شنبه در دادگاه فدرال کالیفرنیا، کلیپ‌هایی از هر دو پروژه را به هیات منصفه نشان داد که در آنها یک مادر متوهم که با مراقبت از یک عروسک انگار از یک نوزاد واقعی مراقبت می‌کند و یک پرستار بچه که در توهم وی شریک است، سوژه‌های اصلی داستان هستند. گرگورینی گفته که شیامالان به سادگی ایده او را در دیده و آن را از طریق یک نگاه مردانه به مشکلات در مورد مادر و زنان پرداخته است.

وی به هیات منصفه گفت: کاملاً روشن است که بدون «امانوئل»، «خدمتکاری» وجود نمی‌داشت. شیامالان در کنار تهیه‌کننده تیلور لاتهام و مت چرنیس، رئیس برنامه‌نویسی اپل‌تی‌وی پلاس و تونی باگالوپ، نویسنده بریتانیایی که سریال را ساخته در این دادگاه حضور یافته بودند. استدلال وکیل آنها بر این امر تکیه داشت که باگالوپ ساخت سریال را سال‌ها قبل از اکران «حقیقت درباره امانوئل» آغاز کرده و کسانی که در ساخت این سریال شرکت داشتند از فیلم استفاده نکرده‌اند.

وی افزود: گرگورینی به دنبال یک پول باد آورده است و می‌خواهد ۸۱ میلیون دلار برای کاری که انجام نداده بگیرد اما حقیقت این است که سازندگان «خدمتکار» به خانم گرگورینی بدهکار نیستند.

گرگورینی شکایت خود را ژانویه ۲۰۲۰ مدت کوتاهی پس از اولین نمایش «خدمتکار» به دادگاه برد. قاضی فدرال ابتدا این پرونده را رد کرد اما دادگاه تجدیدنظر دوباره آن را در سال ۲۰۲۲ به جریان انداخت و از آنجا یک اختلاف واقعی بر سر اینکه آیا این اثر به شکل قابل توجهی شبیه هم هستند، ایجاد شد.

هیات منصفه پرونده را با تماشای کامل «حقیقت درباره امانوئل» و سه قسمت اول «خدمتکار» آغاز خواهند کرد.

«حقیقت درباره امانوئل» با بازی جسیکا بیل و کایا اسکودلاویو در جشنواره فیلم ساندنس به نمایش درآمد و فیلم تنها ۲۲۶ دلار در لس آنجلس و فقط ۹ دلار از بلیت یک تماشگر در فیلادلفیا فروش کرد. این فیلم نه اکران جشنواره‌ای موفق را پشت سر گذاشته و نه در گیشه موفق بوده است.

برای اثبات نقض کپی‌رایت، شاکای باید هم شباهت‌های اساسی را نشان دهد و هم ثابت کند، متهم به اثر نقض شده دسترسی داشته است.

استدلال گروه ایل این است که این ۲ پروژه از ژانرهای متفاوتی هستند «خدمتکار» یک فیلم مهیج ماورای طبیعی است، «امانوئل» یک درام احساسی درباره دوران بلوغ است.

داستان این سریال ترسناک و روانشناختی مشابه این فیلم است که در هر دو اثر در پی از دست دادن فرزند شاهد فداکاری تقریباً غیرمنطقی مادر و پرستار بچه هستیم همچنین مادر انرژی خود را به یک عروسک انتقال می‌دهد.

وکیل شیامالان گفت: گرگورینی ایده یک عروسک دوباره متولد شده را ابداع نکرده و شما نمی‌توانید مالک یک واقعیت و یک ایده باشید چون چنین عروسکی در روانپزشکی کاربرد دارد و به عنوان کمک‌های درمانی برای بیماران در مقابله با غم‌واندوه به کار گرفته می‌شود.

بی‌جردن وارد گریم می‌شود

مایکل بی‌جردن مشغول مذاکره با تهیه‌کنندگان نسخه سینمایی درام فانتزی پلیسی «گریم» است تا در نقش کاراکتر محوری داستان آن بازی کند. این فیلم نسخه دوباره‌سازی شده یک سریال پریننده به همین نام است که قرار است به اعیای داستان آن بپردازد. جاش برمن، خالق تعدادی از سریال‌های موفق تلویزیونی به عنوان نویسنده فیلمنامه نسخه سینمایی انتخاب شده و او مشغول نگارش این فیلمنامه است.

اسکات به سراغ بی‌جیز رفت

«ریدلی اسکات» در مصاحبه جدیدی با «جی‌کیو» می‌گوید، فیلم «ستارگان سگی» با بازی «جیکوب لوردی» پروژه بعدی او و قرار است، آوریل ۲۰۲۵ (فروردین ۱۴۰۴) فیلمبرداری شود. این فیلمساز تأیید می‌کند که بیوگرافی «بی‌جیز» (Bee Gees) با عنوان «باید برقصی» در ماه سپتامبر (شهریور ۱۴۰۴) وارد مرحله تولید خواهد شد. بنابراین اسکات در ۸۷ سالگی دو فیلم را در یک سال کارگردانی خواهد کرد.

تکذیب لغو اسکار

روزنامه بریتانیایی سان به تازگی مدعی شده که آکادمی درحال مشورت با کمیته‌ای از بازیگران و فعالان تراز اول هالیوودی درباره ادامه یا عدم برگزاری مراسم اسکار ۲۰۲۵ است. هالیوود ریپورتر با شخصیت‌های ارشد آکادمی همچنین افراد نزدیک به برخی از ستاره‌های فوق‌الذکر صحبت کرده و قاطعانه گزارش داده که چنین طرحی درحال بررسی نیست و چنین کمیته مشورتی وجود ندارد.

به افق مرگ

برنامه جعبه سیاه شبکه افق با حضور هادی عامل جنجال برانگیز شد اما مدیران برنامه عذرخواهی نکردند

مشخصی داشته باشند و تنها بی‌پروایی و حتی در بعضی موارد گستاخی را سرلوحه کار خود قرار می‌دهند. با این تصور که هر چقدر صریح‌تر و بی‌پروا باشند، مجریان بهتری هستند و الفاظ و عباراتی را به دیگران نسبت می‌دهند که در نهایت رئیس رسانه را وادار به عذرخواهی می‌کنند.

همین حالا می‌توان اجرای مجریانی مانند منوچهر نودزی، کمال‌الحق سلامی، محمد اسکندری، محمدعلی اینالو، اکبر عالمی و جلال مقامی که حالا در میان ما نیستند و افرادی مانند پریچر بهروان، جواد آتش‌افروز، هرمز شجاعی‌مهر، مهدی علی‌احمدی، ژیل امیرشاهی، حسین پاکدل و... را با مجریان فعلی و جوانانی که روی آنتن هستند، مقایسه کرد تا متوجه فاصله کار میان مجریان فعلی با مجریان سابق رسانه ملی شد. هر یک از این مجریان سبک و سیاق خاص خود را در اجرا داشتند که منحصر به فرد بود. هیچ یک از روی دست یکدیگر کپی نمی‌کردند و اجرایی استاندارد و بی‌نقص داشتند. حالا که شبکه‌های صداوسیما افزایش پیدا کرده، طبیعی است که نیاز به مجریان کاربرد افزایش یافته اما نکته اینجاست که انگار بعضی از مجریان فعلی نه آموزش دیده‌اند و نه برای این کار تربیت شده‌اند. برخی از آنها هم که عادل فردوسی‌پور را الگوی خود قرار داده‌اند و تنها تند صحبت کردن را از او الگو گرفتند نه اطلاعات و دانشی که او در کارش داشت.

همه اینها شامل برنامه‌سازان و ایده‌پردازان برنامه‌های تولیدی هم می‌شود. آنچه در برنامه «جعبه سیاه» شبکه افق رخ داد که حتی برخلاف میل مصاحبه شونده روی آنتن رفت و مایه اعتراض و به راه افتادن جنجال تازه علیه صداوسیما شد، آن‌طور که پیمان جبلی می‌گوید، نشانه بی‌سلیقه‌گی نیست بلکه نشانه بی‌تدبیری و نداشتن حجب و حیا در مواجهه با مهمان برنامه است.

آیا سازندگان این برنامه حاضر می‌شوند مانند برنامه‌شان، کفن و آگهی تسلیت را به پدر و مادر و یا دیگر نزدیکان خود هدیه داده و آنها را متوجه پایان کار خود در این دنیا کنند؟ این از کدام فکر و تدبیری سرچشمه گرفته که با این بی‌پروایی چنین هدایایی را مقابل مهمان برنامه خود می‌گذارند؟ آن هم با لبخند مجری که با شمشیرکننده‌ترین حالت به مهمانش می‌گوید، پایان کار همه همین است! اینها ناشی از همان بی‌پروایی است که درحال حاضر بسیاری از برنامه‌سازان و مجریان آن را حسن کار خود می‌دانند. انگار هر چقدر

اهدای هدیه‌های متفاوت به هادی عامل در یک برنامه تلویزیونی پس از آنکه ویدئوی قطع شده از آن در فضای مجازی دست به دست شد با واکنش‌های فراوانی مواجه شده است. انتقادهایی که حالا با همراهی رئیس صداوسیما هم همراه شده و تولید این صحنه‌ها را بسا هر هدف و تحت هر عنوانی را خطا دانسته است.

البته این اتفاق تازه‌ای نیست. در تلویزیون از این دست اتفاقات کم رخ نمی‌دهد که نظیرش توسط مجریان تازه‌کار و البته ناکارآمد تکرار شده که در نهایت پیمان جبلی ناچار شده بابت اظهارات مجریان و برنامه‌سازان از افراد و یا مردم و حتی رهبر انقلاب عذرخواهی کند. یک بار به دلیل توهین مجری به سید حسن قاضی‌زاده‌حاشمی وزیر بهداشت دولت دوازدهم، بار دیگر برای کیفیت پایین پخش مسابقات ورزشی و مهم‌تر از همه عذرخواهی از رهبر انقلاب برای انتقاد به نیروی انتظامی.

در واقع این نتیجه عملکرد مدیران سازمان صداوسیماست که گریبان‌گیر آنها در دوره‌های مختلف می‌شود. وقتی نیروهای متخصص و کاربرد از تلویزیون رانده شده و اجرای تمامی برنامه‌ها به مجریانی تازه‌وارد سپرده می‌شود که در بهترین حالت کپی دست چندم از احسان علیخانی و فرزند حسنی هستند، همین نتیجه به بار می‌آید. تا زمانی که چنین مجریانی به جای اینکه تسلط و آشنایی به تکنیک‌ها و فنون اجرا را بیاموزند، بی‌پروایی و تندگویی را الگوی خود قرار داده و همچنان به تکرار همان الگوهای علیخانیسم و فرزندایسم مبادرت می‌ورزند، چنین اتفاقاتی بعید و دور از ذهن نیست. صدا و سیما در سال‌های اخیر به جای اینکه کارشناسان و مجریان پیشکسوت خود را پاس بدارد و آنها را حداقل برای آبروداری مقابل دوربین حفظ کند مانند دیگر داشته‌ها خود کاری کرد که همه آنها رفتن را به ماندن ترجیح دهند و حالا نتیجه آن این شده که تعدادی از جوانان که به نظر نمی‌رسد حتی فن بیان را به درستی آموخته باشند با صداهایی زنگ‌دار و مشوش و بیان‌هایی عجیب و غریب و اصطلاحات تکراری رو به دوربین می‌ایستند، بدون اینکه هیچ‌یک فردیت

مجریان بی‌پروا باشند، متبهرترند درحالی که حتی برای صراحت و صداقت داشتن هم می‌توان بی‌پروا نبود و با لحن و کلامی متین و موقر به اجرای برنامه پرداخت، همان کاری که در سال‌هایی نه چندان دور، مجریان همین رسانه ملی در آن تبحر داشتند.

همه اینها به کنار باید از سازندگان این برنامه پرسید، چرا برخلاف میل هادی عامل به عنوان مهمان اقدام به پخش این قسمت از آن کردند. پیمان جبلی طوری می‌گوید: «این برنامه ۵۲ قسمت داشته و ۵۲ مهمان در آن حضور داشته‌اند. چند نفر از این موضوع دلگیر شدند. من هم تذکر دادم.» که انگار سایر قسمت‌های پخش شده، ایرادی ندارد و دلگیری این چند نفر محل اعراب است و تذکرش هم به دلیل همین دلگیری آنهاست.

احتمالاً اگر ایسن چند مورد دلگیری وجود نداشت، نه تذکری از سوی رئیس سازمان داده می‌شد و نه این بخش از برنامه مورد انتقاد قرار می‌گرفت. تعداد تماشاگران هم آنقدر زیاد و همه‌گیر نیست که مثل حالا جنجالی بیافریند و باعث اعتراض شود. کسی چه می‌داند، شاید سازندگان برنامه حتی به دلیل پرداخت متفاوت به مرگ و انذار از آن از سوی مدیران شبکه مورد تقدیر هم قرار می‌گرفتند.

روز گذشته همچنین ویدیویی از واکنش منفی مریم رزاقی‌آذر، چهره ماندگار پزشکی به این هدیه منتشر شد که از مجری خواست آگهی تحریم را پاره کند. حتی اگر تعداد دلگیری‌های مهمانان به همین دو مورد خلاصه شود، سازندگان و دست‌اندرکاران این برنامه باید از پخش آن عذرخواهی کنند و عواقب کار خود را گردن بگیرند نه اینکه این عذرخواهی یا تذکر محدود به پیمان جبلی رئیس رسانه شود.

حدود ۶ سال پیش رامبد جوان که در آن دوران اجرای خندوانه را بر عهده داشت در فایل صوتی که بدون اجازه او در فضای مجازی منتشر شده بود در دفاع از یکی از همکاران خود به صفر کشکولی بازیگر نقش‌های فرعی سینما اشاره کرد که تا اندازه‌ای توهین‌آمیز بود. انتشار این فایل صوتی جنجال و حواشی بسیاری برای او پدید آورد که در نهایت مجری «خندوانه» کشکولی را به برنامه خود دعوت، مقابل او تعظیم کرد و جلو دوربین این برنامه که در آن دوره چندین میلیون تماشاگر را پای خود می‌نشاند به عذرخواهی رسمی از کشکولی پرداخت؛ طوری که این حرکت رامبد جوان کشکولی را به گریه انداخت.

مجری «خندوانه» در این برنامه گفت: «من در خانواده‌ای بزرگ شدم که به من احترام را گوشزد کرده و بچه سینمایی هستم که به سن تربیت را یاد داده است. قصد هیچ‌گونه توهینی را نداشتیم و از شما می‌خواهم که سخنان من را از سر بی‌تجربگی و ناراحتی بدانید. عذرخواهی بابت خطایی که کردم خیلی خوب است و باید در جامعه رواج پیدا کند. خیلی نیکو است که مسئولین و مدیران کشور ما این کار را انجام دهند و اگر به هر دلیلی نمی‌توانند کاری را که قول داده‌اند، انجام دهند، عذرخواهی کنند. من هم تمامی کسانی را که در فضای مجازی به من توهین کردند، می‌بخشم و برای آن خبرنگاری که امانت‌دار نبود و این فایل صوتی را منتشر کرد، متأسفم.»

حال باید دید دست‌اندرکاران این برنامه و ایده‌پردازانش که همین حالا احتمالاً مدعی‌اند این جنجال‌ها برنامه‌ریزی شده است و برای برنامه‌ای که ۶ بار بازپخش شده نیازی به عذرخواهی وجود ندارد، حاضرند از مهمان‌شان به دلیل خلف وعده و عدم وفای به عهد عذر بخواهند و از این ایده و برنامه توهین‌آمیز خود ابراز پشیمانی کنند؟

سال هفتم شماره ۱۸۸۶
پنج‌شنبه ۲۷ دی ۱۴۰۳

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

بیکاری عربی

چرا کشورهای عربی نمی‌توانند شغل ایجاد کنند؟

<div><div>◀</div>مهتا معرفت</div>
گروه اقتصاد

عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهور مصر در سال ۲۰۲۱ اعلام کرد که خانواده‌های مصری باید به طور میانگین کمتر از یک فرزند داشته باشند. او از مدت‌ها قبل نگران رشد جمعیت بود؛ مساله‌ای که در سال ۲۰۲۵ پیچیدتر می‌شود. مصر و دیگر کشورهای منطقه به دوره دوم افزایش جمعیت جوانان وارد می‌شوند. نسبت جوانان ۱۵ تا ۲۴ سال به کل جمعیت مصر در سال ۲۰۱۰ به اندکی بیش از ۲۰ درصد رسید سپس در سال ۲۰۲۰ تا حدود ۱۷ درصد پایین آمد اما رشد صعودی آن دوباره آغاز شد و طبق گزارش سازمان ملل تا اواسط دهه ۲۰۳۰ دوباره به ۲۰ درصد بازمی‌گردد. اقتصاد مصر وضعیت مناسبی ندارد و آقای سیسی از آن می‌ترسد که تعداد مشاغل به اندازه کافی نباشد. مصر تنها کشور منطقه نیست که چنین سرنوشتی را پیش روی خود می‌بیند. اردن و الجزایر نیز شاهد رشد جمعیت جوان خود هستند. با نگاهی به بازار کار کشورها متوجه می‌شویم که برخی از آنها در سال‌های اخیر به احساس امنیت نسبی رسیده‌اند. نرخ بیکاری در مصر از اوج ۱۴/۴ درصدی در سال ۲۰۱۳ روند نزولی یکنواختی در پیش گرفت و طی دهه گذشته تا ۶/۵ درصد پایین آمد. اما دلیل اصلی آن بود که افراد کمتری به نیروی کار پیوستند و نرخ اشتغال هم روندی کاهشی داشت. نرخ بیکاری جوانان در خاورمیانه و شمال آفریقا ۲۴/۴ درصد و تقریباً دو برابر میانگین جهانی است. طبق گزارش سازمان بین‌المللی کار در ۵ سال آینده عرضه نیروی کار از تقاضا برای آن پیشی می‌گیرد. علاوه بر این، نسل جدید تحصیلات بالاتری دارند و ممکن است مشاغل مورد نظرشان در بازارهایی که تحت سلطه خدمات، گردشگری و تولید قرار دارند، پیدا نشوند. در نتیجه ناآرامی‌های اجتماعی و مهاجرت به خارج شدت بگیرد.

با این حال راحل‌هایی نیز وجود دارد. دولت‌ها می‌توانند پول بیشتری را به صنایعی برسانند که توان بالقوه اشتغال‌آفرینی بالایی دارند. پروژه مشترک سازمان بین‌المللی کار و اتحادیه اروپا نشان داد که بخش‌های کشاورزی و نساجی قادر هستند که فرصت‌های نویدبخشی در مصر و تونس ارائه دهند. چشم‌انداز انرژی‌های سبز نیز روشن است. طبق گزارش بانک جهانی اگر مصر بتواند به اهداف انرژی سبز خود برسد تا سال ۲۰۵۰ هر سال ۶۵ هزار شغل جدید خلق خواهد کرد. بنا به گفته احمد محمد لقمان، مدیرکل سازمان کار اعراب، نرخ بیکاری جوانان زیر ۳۰ سال در کشورهای عربی به پیش از ۳۰ درصد افزایش یافته است. وی اعلام کرد، کاهش سرمایه‌گذاری و افزایش ناآرامی‌ها در کشورهای عربی نرخ بیکاری جوانان عرب را به شدت افزایش داده است. این مقام عربی افزود به دلیل عدم نیاز بخش خصوصی به تخصص فارغ‌التحصیلان دانشگاهها، بسیاری از این افراد موفق به یافتن شغل در کشورهای عربی نمی‌شوند. وی که در حاشیه کنفرانس سالانه اشتغال اعراب سخن می‌گفت، افزود به دلیل ناآرامی‌های سال‌های گذشته در بسیاری از کشورهای عربی نسبت به سال ۲۰۱۱، ۲ میلیون نفر به تعداد بیکاران عرب افزوده شده و تعداد کل بیکاران عرب درحال حاضر به ۲۰ میلیون نفر افزایش یافته است. وی در این سخنرانی اعلام کرد، نرخ بیکاری کل در جهان عرب به ۱۷ درصد افزایش یافته است که ۳ برابر متوسط جهانی این شاخص محسوب می‌شود. این مقام عرب پیش‌بینی کرد نرخ بیکاری در کشورهای عربی طی سال جاری و آینده نیز به روند صعودی خود ادامه دهد. بسیاری از دولت‌ها که از بحران قریب‌الوقوع پیش‌رو آگاهی دارند، سیاست‌های اشتغال را تعدیل می‌کنند. الجزایر، تونس و مراکش در این راه پیشرفت‌هایی داشته‌اند اما هنوز کارهای زیادی باید انجام شود. بسیاری از کشورهای منطقه هنوز طرح‌های تامین‌اجتماعی ندارند به همین دلیل تعداد زیادی از کارگران آنها ترجیح می‌دهند به شکل غیررسمی کار کنند. همچنین ممکن است هر حرکت رو به جلو با بحران و آوارگی رویبرو شود. مردم اردن نگران آن هستند که هجوم فلسطینی‌ها، اقتصاد نحیف آنها را دچار مشکل کند. آوارگی مردم لبنان و سوریه به اقتصادهای هر دو کشور آسیب می‌رساند. آخرین باری که جمعیت جوان منطقه به اوج رسیده بود، جوانان به خیابان‌ها ریختند و با شروع بهار عربی چندین حکومت را سرنگون کردند. این بار مقامات نگران وقوع یک جنگ گسترده منطقه‌ای هستند. وجود یک طبقه روبرو به رشد از جوانان خشمگین و بی‌تعمه می‌تواند، اوضاع را به میزان قابل ملاحظه‌ای وخیم‌تر کند.

منبع: بلومبرگ

توسعه

۱۰۰۰

واحد

رشد شاخص

آخرین روز از معاملات این هفته درحالی به پایان رسید که شاخص اصلی بورس تهران در ثبت رشد روزانه ناموفق ماند اما شاخص هم‌وزن هزار واحد بالاتر رفت. بازار سرمایه آخرین روز کاری خود در هفته جاری و آخرین هفته از دی ماه را با روندی مثبت آغاز کرد؛ همچنین سیگنال‌های مثبت از اخبار امکان بررسی دوباره و تصویب FATF و نیز اخبار مذاکره با طرف‌های اروپایی، معاملات را به سمت سبزپوشی و استقبال از معاملات هدایت کرد.

ترس جهانی

دونالد ترامپ چه در سر دارد؟

<div><div>◀</div>سعیده اسکندری</div>
مترجم

جهان باید خود را برای دور دوم ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ آماده کند. او در کارزار انتخاباتی‌اش وعده تغییرات بزرگ را مطرح کرد. چنین چیزی امکان‌پذیر است اما باید توجه داشت که گفتمان سخنرانی‌های کارزارها با واقعیت‌های حکومت کاملاً تفاوت دارد. افرادی که ترامپ برای تیمش انتخاب می‌کند و اولویت‌هایی که آنها در دستور کارشان قرار می‌دهند، تعیین خواهد کرد که ترامپ تا چه اندازه پیش خواهد رفت. انتصابات اولیه او از تاکید بر وفاداری، تدروی و اخلال حکایت می‌کنند.

آزمون‌های سیاست خارجی به سرعت فرامی‌رسند. آقای ترامپ بارها گفته است که ظرف یک روز جنگ اوکراین را به پایان می‌رساند بنابراین مجبور خواهد شد به سرعت به معاهده‌ای برسد. نتیجه این اقدام در واقع اولین نمونه از دیپلماسی قدرت‌نمایی او خواهد بود و انعکاس گسترده‌ای در سرتاسر جهان خواهد داشت. اگر ترامپ به اوکراین فشار آورد تا قبول کند، بخشی از سرزمینش را از دست بدهد و در مقابل یک تضمین امنیتی بگیرد که تا مدت‌ها مانع ولادیمیر پوتین باشد آنگاه اعتبار و باورپذیری آمریکا تقویت خواهد شد اما اگر اوکراین را به یک پیمان صلح فضاحت‌بار بکشاند که در آن همچنان در برابر روسیه آسیب‌پذیر باشد، آقای پوتین برنده خواهد شد. در این حالت بقای اوکراین فقط به توانایی اروپا در دفاع از آن بستگی دارد (آزمونی که قطعاً از عهده اروپا برنی‌آید). چین و دیگر کشورهای متخاصم به این موضوع توجه خواهند کرد. آنها می‌فهمند که وعده‌های آمریکا پوشالی هستند.

هیچ چیز به اندازه کنفرانس مطبوعاتی ترامپ ذهن‌ها را آشفته نمی‌کند. رئیس‌جمهور منتخب در ۷ ژانویه و در کاخ زمستانی‌اش در فلوریدا درباره الحاق کانادا، گرینلند و کانال پاناما صحبت و نیروگاه‌های بادی مستقر در دریا را به قتل نهنگ‌ها متهم کرد. صحبت‌های او ترکیبی از تداعی آزاد، اقدام تحریک‌آمیز و نیت جدی برای تغییر جهان بود.

موضوعی که در ۷ ژانویه کمتر مورد توجه قرار گرفت، تصویب قانون لیکن رایلی (Laken Riley) در مجلس نمایندگان بود که امکان اخراج آسان مهاجران به‌ خاطر جرائم کوچکی از قبیل دزدی از مغازه‌ها را فراهم می‌کند. دولت بعد پس از تحلیف رئیس‌جمهور در ۲۰ ژانویه در اولین اقدام به موضوع مهاجرت خواهد پرداخت. دونالد ترامپ در این باره هم وعده‌هایی می‌دهد که ذهن را آشفته می‌کنند. مهاجرت مساله‌ای است که به راحتی در معرض سیاست‌های عوام‌پسند و مخرب قرار می‌گیرد و از سوی دیگر فرصت‌هایی را برای اصلاحات سودمند به وجود می‌آورد. مسیری که آقای ترامپ در پیش خواهد گرفت نه تنها نمایانگر ماهیت ریاست‌جمهوری اوست بلکه در دیگر کشورهای اثرتمندی که در موضوع مهاجرت با مشکلات سیاسی دست‌وپنجه نرم می‌کنند نیز تلاطم می‌آفریند. در دوران ریاست‌جمهوری جو بایدن حداقل برای مدتی مرزها دچار بحران شدند. بسیاری از دموکرات‌ها رای دهندگان را به سخت‌گیری متهم کردند و همین اقدام به بهای باخت در انتخابات تمام شد. مرکز آمار و سرشماری در تازه‌ترین ارقام خود از افزایش ۲/۸ میلیون نفری مهاجران در سال ۲۰۲۳ خبر می‌دهد. سهم نوزادان خارجی متولد شده در آمریکا از سال ۱۸۸۵ که فردریک ترامپ باواریا را به مقصد نیویورک ترک کرده بود، فراتر می‌رود و بالاترین میزان در طول قرن اخیر است. اکثر آمریکایی‌ها از مهاجران قانونی استقبال می‌کنند و جامعه نیز به خوبی آنها را در خود هضم می‌کند اما آنها از این تفر دارند که مهاجران درخواست پناهندگی می‌کنند سپس تا زمان جلسه دادگاه در بازار کار سایه ناپدید می‌شوند. آقای ترامپ

تحلیل تحولات اقتصادی

۱۴۹

نماد

مثبت

بازار سرمایه در نیمه نخست آخرین روز از چهارمین هفته دی ماه ۱۴۰۳ با رشد محسوسی همراه بود؛ به نحوی که شاخص کل بورس صعود ۱۲ هزار واحدی را تجربه کرد؛ همچنین کلیه شاخص‌های بورس و فرابورس مثبت و سبزپوش بودند. در ۹۰ دقیقه ابتدایی بازار دیسروز ۴۹ درصد نمادها مثبت بودند و ۵۱ درصد مابقی منفی معامله شدند. همچنین نمادهای فملی، فولاد و بملت بیشترین تاثیر مثبت را بر روند شاخص داشتند.

<div><div>◀</div>سعیده اسکندری</div>
مترجم

در حالی به دفتر کارش می‌رود که خود را به تشدید اهرم‌های کنترل متعهد می‌داند. او در کارزار انتخاباتی همان گفتمان نفرت‌آمیز دوران اول ریاست‌جمهوری را بیان کرد و گفت که مهاجران خون آمریکا را مسموم می‌کنند. با این حال تعداد مهاجران اخراج شده در دور اول او از تعداد مهاجران اخراج شده در دولت اوباما هم کمتر بود. به نظر می‌رسد که این بار او قصد دارد به‌طور جدی بر مهاجرت تمرکز کند. استغنان میلر، معاون رئیس کارکنان دفتر فردی است که تمایل دارد هم مهاجرت قانونی و هم مهاجرت غیرقانونی را محدود کند. تام هومن، فرمانده مرزی او یکی از طراحان سیاست جداسازی خانواده‌ها در دور اول است که تهدید کرد از گارد ملی خواهد خواست در اخراج مهاجران همکاری کند. دولت‌های قبل از سربازان فقط برای پشتیبانی تدارکاتی استفاده می‌کردند. قطعاً آقای ترامپ نمی‌تواند تهدیدش را برای اخراج ۱۵ میلیون نفر عملی کند. انتقال این تعداد زیاد از افراد هزینه بسیار سنگینی دارد، بازار کار را تکان خواهد داد و بهسای کالاها و خدماتی که مهاجران غیرقانونی در تهیه آنها نقش دارند، بالا خواهد برد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که موج اخراج در دولت اوباما صنعت ساختمان را دچار رکود کرد چون بسیاری از گنج‌کاران و بناها اخراج شدند. علاوه بر این اخراج همگانی در افکار عمومی هم طرفدار نسدار چون بیش از نیمی از مهاجران غیرقانونی بیش از یک دهه در آمریکا ساکن بوده‌اند و صاحب شغل و خانواده هستند. همچنین اغلب آنها در ایالت‌های طرفدار دموکرات‌ها زندگی می‌کنند که در این زمینه با دولت همکاری نخواهند کرد.

احتمالاً آقای ترامپ به دنبال یک سیاست عملی‌تر خواهد رفت. او وسوسه می‌شود که مشکل را بر دوش مکزیک بیندازد. یکی از موانع بزرگ اخراج مهاجران، یافتن دولت‌هایی است که آنها را بپذیرند. بنابراین ممکن است ترامپ صرفاً کسانی که از مرزهای جنوبی وارد می‌شوند را بازگرداند و در صورت عدم پذیرش مکزیک این کشور را به اعمال تعرفه تهدید کند. با این حال بی‌ثباتی در همسایه فقیر جنوبی به نفع آمریکا نیست. کلودیا شینبام، رئیس‌جمهور مکزیک می‌داند که کمک به آمریکا در موضوع مهاجرت می‌تواند، کارت برنده‌ای برای او در مذاکرات باشد بنابراین نشانه‌هایی از تمایل به کمک را ابراز کرده است. ترامپ در نیمه راه باید با خانم شینبام دیدار کند.

شاید هم ترامپ به جای اقدام واقعی به نمایش خشونت روی آورد. می‌توان انتظار داشت که پلیس با خیرنگاران دوربین در دست به کارگاه‌ها حمله کند، بازداشتگاه‌هایی در ایالت‌های مرزی بسازد و مامورانی را برای گشت‌زنی بفرستد. هدف از این اقدام جلوگیری از ورود مهاجران جدید خواهد بود و این پیام را به رای‌دهندگان می‌رساند که دولت در تصمیمش جدی است.

خشونت صرف کاری اشتباه است و با نقض حقوق انسانی مهاجران به ارزش‌های آمریکایی آسیب می‌رساند. مردم آمریکا در دور اول ترامپ نسبت به جداسازی اعضای خانواده‌ها و نگه داشتن کودکان در قفس اعتراض کردند و حمایت از مهاجران افزایش یافت اما به محض به قدرت رسیدن بایدن این حمایت رو به کاهش گذاشت. این تحولات به ترامپ کمک می‌کنند که اقداماتی پایدارتر اما با خشونت کمتر را به اجرا گذارد. گام نخست آن است که مرزها مستحکم‌تر شوند. ترامپ خوش‌شانس است چون مهاجرت غیرقانونی پس از توافق دولت بایدن با مکزیک و دیگر کشورهای آمریکای لاتین برای کنترل مهاجرت به شدت کاهش یافت. ترامپ می‌تواند در ادامه همان روش ماموران مهاجرت را به مرزها اعزام کند تا به سرعت درخواست‌های پناهندگی را بررسی و نتیجه را اعلام کنند. همچنین او می‌تواند پناهجویان را وادار کند تا زمان بررسی پرونده‌هایشان در مکزیک بمانند. گام دوم آن است که مطابق وعده رئیس دفترش بر اخراج مهاجران جنایتکار تمرکز کند. در این صورت، راه برای گام سوم بازم می‌شود که از قدیم شناخته شده اما از نظر سیاسی دست‌نیافتنی بود. آمریکا هم از نظر عملی

۶۶

هزار تومان

دلار نیمایی

قیمت دلار حواله در معاملات نیما دیروز چهارشنبه ۲۶ دی‌ماه در کانال ۶۶ هزار تومان نرخ خورده است. این اقدام بانک مرکزی و وزارت اقتصاد با استدلال کاهش رانت و نزدیک کردن قیمت ارز نیما و آزاد بود که منجر به افزایش دلار توافقی و دلار بازار آزاد شد. قیمت دلار حواله در معاملات نیما درحالی چهارشنبه ۲۶ دی ماه در کانال ۶۶ هزار تومان نرخ خورده که به نظر می‌رسد، شرایط برای تعدیل قیمت‌ها در بازار ارز مهیا شده است.

<div><div>◀</div>سعیده اسکندری</div>
مترجم

و هم به خاطر اجرای عدالت نمی‌تواند تمام مهاجران غیرقانونی را اخراج کند. اما انفعال نیز موجب می‌شود حدود ۱۱ میلیون نفر کل زندگی خود را در آمریکا بگذرانند بدون آنکه حق اقامت داشته باشند. تا زمانی که جلوی جریان مهاجرت گرفته نشود، اعلام عفو عمومی برای مهاجران قدیمی باعث خواهد شد موج جدیدی از ورود مهاجران به راه بیفتد. بهترین راه‌حل رسیدن به ترکیبی از اعمال موثر کنترل‌های مرزی با اعطای حق اقامت برای مهاجران، قانون‌پذیر کنونی خواهد بود.

چنین ترکیبی امکان‌پذیر است. در این صورت هیچ سیاستمدار جمهوری‌خواهی نمی‌تواند در بحث مهاجرت ترامپ را دور بزند و هشدارهای دموکرات‌ها نیز چهره ترامپ را جدی‌تر و خشن‌تر نشان خواهد داد. ممکن است او بخواهد مهاجرت را به عنوان موضوعی برای ادامه مناقشات حفظ و از آن علیه فرمانداران و شهرداران دموکرات استفاده کند. اما شرایط به او امکان می‌دهد، بتواند به راه‌حلی برسد که پنج رئیس‌جمهور قبلی نتوانستند آن را به اجرا بگذارند البته اگر بخواهد.

خاورمیانه نوع دیگری از آزمون را پیش‌روی ترامپ می‌گذارد. شاید آقای ترامپ موفق شود، اسرائیل و حماس را بر سر آتش‌بس در غزه متقاعد کند. بنیامین نتانیاهو خواستار یک پروزی سریع است اما احتمالاً ترامپ نخواهد توانست اسرائیل را به سمت تنها راه‌حل درازمدت یعنی تشکیل دولت فلسطینی بکشاند. در سوی دیگر او تمایل دارد نسبت به ایران سخت‌گیر باشد، حداقل به این دلیل که فکر می‌کند ایران احتمالاً قصد ترور او را داشته است. اما سیاست تحریمی فشار حداکثری دولت اول ترامپ اکنون کارآمدی زیادی ندارد. ایران یک شبکه سایه برای فروش نفت خود- عمدتاً به چین-ساخته است. چگونگی برخورد با چین مهم‌ترین گزینه ژئوپلیتیک آینده است. اقتصاد چین در مقایسه با دوره اول ریاست‌جمهوری ترامپ در سال ۲۰۱۷ ضعیف‌تر شده اما روحیه تهاجمی و خصومت شدیدتری پیدا کرده است. ممکن است ترامپ به سرعت با یک بحران در دریای چین جنوبی مواجه شود. کمک او به فیلیپین یا راه‌ا کردن آن کشور آزمون‌سی کلیدی برایش خواهد بود. همچنین چین گستره شدت تحریم‌های ترامپ را آشکار خواهد کرد. او وعده داد که برای واردات از چین ۶۰ درصد و برای واردات از دیگر کشورها ۱۰ تا ۲۰ درصد تعرفه بگذارد. آیا این وعده صرفاً یک ابزار مذاکراتی است یا او واقعاً قصد دارد، اقتصاد آمریکا را از اقتصاد چین منفک کند؟ پاسخ این پرسش در سال ۲۰۲۵ آشکار می‌شود. اعمال تعرفه به همان اندازه دیگر اولویت‌های ترامپ توجه جهانیان را به خود جلب خواهد کرد. مهاجرت غیرقانونی در صدر فهرست اولویت‌ها قرار می‌گیرد. باید انتظار داشت که یک اقدام نمایشی بزرگ در جهت اخراج گروهی صورت گیرد. کاهش مالیات نیز در دستور کار خواهد بود چون بسته مالیاتی دور اول ترامپ در سال ۲۰۲۵ منقضی می‌شود. او در دوران کارزارش وعده داد ۱۰ تریلیون دیگر از مالیات‌ها کم کند. اما حتی جمهوری‌خواهان که اکثریت را در هر دو مجلس در اختیار دارند نگران آثار شدید کاهش بودجه دولت هستند.

برپيامدترین بخش دستور کار داخلی ترامپ در برنامه‌ای دیگر است. این برنامه مقررات‌زایی و بازسازی دستگاه دولت از مقررات حوزه مواد مخدر تا تدارکات نظامی را دربر می‌گیرد. این اصلاحات سرعت پذیرش و پخش فناوری‌های پیشرفته ازجمله فناوری زیستی و هوش مصنوعی را تعیین خواهند کرد. ایلان ماسک این وظیفه را بر عهده دارد. وعده او برای کاهش دو تریلیون دلاری بودجه فدرال ناممکن به نظر می‌رسد اما این دیدگاه که آمریکا به اصلاحات دولت نیاز دارد تا بتواند برتری خود را در فناوری‌های جدید پیشرو حفظ کند کاملاً صحیح خواهد بود.

اگر آقای ترامپ واقعاً قصد دارد، آمریکا را به عظمت برساند باید دولتش بر این هدف متمرکز شود. کنایه‌آمیز خواهد بود که مرد عاشق تعرفه‌ها، مسئولیت سرعت‌بخشی به فناوری‌هایی را بر عهده گیرد که در نهایت شکل بسیاری از مشاغل آمریکا را تغییر می‌دهند یا خود جایگزین آنها می‌شوند. اما حفظ پیشتازی آمریکا در هوش مصنوعی دستاوردهایی بزرگ‌تر از هر کدام از بخش‌های ماگا (MAGA: عظمت‌بخشی دوباره آمریکا) خواهد داشت و رشد آینده و امنیت نظامی این کشور را تضمین خواهد کرد. باید دید ایلان ماسک در این باره چه می‌کند.

منبع: وال‌استریت ژورنال و اکونومیست

خبر: گزارش اجتماعی

مرگ چنارها
برخلاف ادعای مهدی چمران
درختان چنار ولیعصر شرایط وخیمی دارند

خیابان ولیعصر تهران، به‌عنوان یکی از طولانی‌ترین خیابان‌های خاورمیانه، نمتها قلب پند زنگی شهری پایتخت است، بلکه به واسطه چنارهای سر به فلک کشیده‌اش، جلوه‌ای بی‌نظیر از تلفیق طبیعت و تاریخ را به نمایش می‌گذارد. این درختان که به مرور زمان به شناسنامه‌ای برای این خیابان تبدیل شده‌اند، میراثی زنده‌اند که یادآور هویت تهران در قرن گذشته‌اند. این چنارها طی چند دهه گذشته روزگار تلخی داشتند تا آنجا که تعداد آنها از ۱۸ هزار اصله به حدود ۸ هزار اصله رسیده، اما چه عواملی این درختان قدیمی را به نابودی کشانده است؟ یکی از این تهدیدها توسعه شهری و تغییر کاربری فضاهای اطراف خیابان است. حفاری‌ها برای احداث مترو، ساخت‌وسازهای بی‌رویه و افزایش آلودگی هوا و خاک، به مرور زمان سلامت این درختان را تهدید کرده است.

مدتی پیش مهدی چمران؛ رئیس شورای شهر تهران درخصوص قطع درختان خیابان ولیعصر گفته بود: وقتی درختان در کنار خیابان و بسا حجم بالایی از تردد قرار دارند حفظ آنها سخت است. درختان خیابان ولیعصر عمر خوبی داشتند اما وقتی مشکل ایجاد می‌کنند و ممکن است آفت آن به دیگر درختان برسد و از درون می‌پوسند چاره‌ای دیگر جز قطع آنها نیست اما باید کنار آن یا به جای آن یک یا چند درخت غرس شود. وظیفه شهرداری است که مرتباً وضعیت درختان را پیگیری کند و هر جا درختی قطع می‌شود جای آن درخت بکارد. به نظر می‌رسد رئیس شورای شهر تهران از عمر چنارهای ولیعصر راضی است اما این درختان می‌توانستند عمر طولانی‌تری داشته باشند. محمد درویش، محقق و کاشگر محیط زیست به خبر آنلاین گفته: درحال حاضر در ایران، تا ۱۵۰۰ سال هم پایه درخت چنار داریم و چنار، جزو درختانی است که توانایی سازگاری بسیار بالایی، به‌خصوص در منطقه تهران دارد و زمانی به تهران «چنارستان» می‌گفتند. هنوز هم در اطراف امازاده‌های تهران، درختان کهنسال را می‌بینید؛ از جمله در منطقه درکه.

او ادامه می‌دهد: اتفاقی که افتاده این است که ما درختان چنار خیابان ولیعصر و محیط‌های شهری را در معرض آلودگی شدید هوا و آلودگی نوری قرار داده‌ایم، مواد شیمیایی زیاد و فاضلاب‌های مغزها، خانه‌ها و شرکت‌ها وارد خاک این درختان شده و متأسفانه حرم را در کاشت‌شان رعایت نکرده‌اند و آنها برای تامین غذا رقابت زیادی را تحمل کرده‌اند. او ادامه می‌دهد: ما به‌تدریج خاک اطراف آنها را سفت و موزاییک، آسفالت یا سیمان کردیم و دسترسی آنها را به آب و منابع غذایی هم کاهش دادیم. مجموعه این عوامل سبب شد که سن و طول عمر درختان کاهش پیدا کند و حتی در مقطعی، برخی از این سسود جوان که برج، مال و مراکز تجاری داشتند و می‌خواستند چشم‌انداز و بترین‌شان مشخص باشند، به عمد پای این درختان مواد سمی ریختند و اگر در خیابان ولیعصر حرکت کنید می‌بینید که جاهایی که برج‌های تجاری وجود دارد، درختان بیشتر خشک شده‌اند و جاهایی که هیچ برج تجاری موجود نیست، فقط یک دیوار خالی است. این سوال مطرح می‌شود که چرا در جاهایی که عملیات ساختمانی اتفاق افتاده میزان خسارت به این درختان بیشتر است و این نشان می‌دهد که عمدی در خشک شدن این درخت‌ها وجود داشته است.

به گفته درویش نمتها شهرداری تهران بلکه در کل، آفتور که باید به سالم‌سازی و حراست از این جذاب‌ترین، مهم‌ترین و طولانی‌ترین خیابان خود نپرداخته‌اند. شهرداری نباید اجازه می‌داد که برج‌هایی در کنار این درختان ساخته شود که برای ساختن‌شان بیش از ۱۰ تا ۲۰ متر زمین را حفاری کنند و تمام سیستم زکتن این درخت‌ها را از بین ببرند. در واقع آنها به بهانه اینکه می‌خواهند از قیمت زمین‌شان بیشتر استفاده کنند، چشم‌شان را بستند و این اتفاق افتاد. شما می‌بینید که حالا متوجه شده‌اند که دلیل خشک شدن درختان در نیاوران، پارک نیاوران و مجموعه تاریخی نیاوران، همین اطلس‌مال بوده که در اقدسیه ساخته شده و تمام سیستم زکتن را مختل کرده و مثل سدی طبیعی در زیر زمین عمل کرده است. ریشه‌های درختان، در زیر آبی که نمی‌تواند جاری شود درحال گندیدن است و دلیل اینکه ما مقاومت کردیم تا در پارک قیصریه مسجد ساخته نشود -به‌رغم اینکه فقط چهار درخت قطع می‌شد- همین بود که وقتی شما ۲۰ متر گودبرداری می‌کنید، تمام شبکه ریشه‌های درختان را از بین می‌برید.

او در ادامه می‌گوید: درحال حاضر مهم‌ترین بلایی که بر سر درختان چنار خیابان ولیعصر آمده، برج‌های بلندمرتبه‌ای است که حداقل ۵ تا ۱۰ طبقه هم به بهانه پارکینگ در زیر آنها ساخته شده و تمام شبکه ریشه‌های این درختان را خشک کرده و آنها به مرور بیمار و دچار آفت می‌شوند. این درحالی است که آقای چمران می‌گوید، درختان سرطان گرفته‌اند و باید قطع‌شان کرد؛ به‌نظر می‌رسد سرطان، در فکر و اندیشه این دست مدیران ناکارآمد است که متأسفانه صندلی‌ها را به اشتباه اشغال کرده‌اند.

درحال بررسی

سردار سیدتی‌مور حسینی، رئیس پلیس راهور فراجا گفت: بیشتر جرمه‌های اشتباهی، جرائمی هستند که پیامک آن برای افراد ارسال می‌شود و در آن ذکر شده که «تخلف درحال بررسی است». این تخلفات توسط ماموران ثبت شده و این پیامک‌ها توسط ریات‌های هوشمند مرکز اجرائیات پلیس راهور ارسال می‌شود؛ اما در بررسی‌های بیشتر، ۸۵ درصد از این پیامک‌ها نهایی نشده و جرمه‌ای برای مالک خودرو در نظر گرفته نمی‌شود.

قطعی نیست

محمد رضا ظفرقندی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درباره برنامه دولت برای جبران افزایش قیمت دارو، گفت: تغییرات نرخ ارز باید در تکلیف بیهیما دیده شود. هنوز تغییر قیمت قطعی نشده و بخش اصلی بودجه در مجلس تصویب نشده است اما مابه‌تفاوت باید در بودجه بیهیما دیده شود. تاکید رئیس‌جمهور و راهبر دولت این است و امیدوارم در بودجه سال آینده این به طور کامل دیده شود.

استاد بزرگ

ستار هاشمی، وزیر ارتباطات در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه در جلسه آینده شورای عالی فضای مجازی فیلترینگ تلگرام رفع خواهد شد یا خیر، گفت: در مورد این مسائل زیاد نمی‌توان صحبت کرد. ما برخی شاخص‌ها را ماموریت پیدا کردیم و نهایتاً آن را در دستور کار مذاکرات با نگاه حکمرانی قانونمند قرار دهیم. اما یکی از بزرگترین اسانید من که چیزهای زیادی از آن یاد گرفتم، یوتیوب بوده است.

ادامه گزارش یک

شورای پنج‌ساله

علی زینی‌وند، معاون سیاسی وزارت کشور درباره دلیل مخالفت وزارت کشور، گفته بود: «مردم این دوره شوراهای را برای چهار سال انتخاب کرده‌اند و وزارت کشور با تمدید دوره فعلی شوراهای اسلامی شهر و روستا مخالف است اما مجلس نهاد قانون‌گذاری است و هر قانونی تصویب شود ما مجری آن خواهیم بود. درحال حاضر مبنای عمل قطعی ما قانون فعلی است.»

ریاست جمهوری هم‌زمان برگزار شود.

هفت‌ساله شدن شوراهای، چندی پیش نیز از سوی مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران مطرح شده بود و موجی از انتقادات را به همراه داشت. او گفته بود که «آنچه مجلس تصویب کرده این است که این شورا تا پایان زمان خود کار را ادامه می‌دهد و در دوره بعد شورا به صورت سه‌ساله فعالیت خواهد کرد. اما با توجه به اینکه قانون گفته، شوراهای چهارساله

مخالفت دولت؟

با وجود آنکه شوهاد حاکی از موافقت دولت برای تمدید یک‌ساله دارد اما از سوی دیگر، پرویز سروری، نایب‌رئیس شورای شهر تهران بعد از طرح سناریوهای مختلف برای برگزاری انتخابات شوراهای، گفته که دولت به طور کل با تمدید دوره مخالفت است. سروری گفته که «درحال حاضر سه بحث یا سناریو برای زمان فعالیت شوراهای وجود دارد که یکی از سناریو‌ها این است که انتخابات شوراهای شهر در زمان مقرر خود، یعنی ۳۰ خرداد سال آینده برگزار شود. همچنین گزینه هفت‌ساله شدن شوراهای مطرح است که به نظر من، اگر

بخواهند انتخابات مجلس و ریاست‌جمهوری را با هم برگزار کنند دیگر برگزاری انتخابات شوراهای با این دو انتخابات متنتی است و سناریوی سوم نیز این است که فعالیت شوراهای تا ۱۴۰۵ ادامه داشته باشد و یک سال فعالیت‌شان تمدید شود. در این میان، دولت اعلام کرده که به‌کل با تمدید دوره فعلی شوراهای مخالف است.»

او درباره تمدید یک‌ساله هم گفته که «گو یا گزینه تمدید یک‌ساله دوره فعلی شوراهای اقبال بیشتری در مجلس دارد تا در سال ۱۴۰۵ انتخابات دوره جدید شوراهای برگزار شود. به هر صورت، باید منتظر ماند و دید بررسی این موضوع در صحن مجلس به کجا می‌رسد و انتخابات شوراهای کشور چه زمانی برگزار خواهد شد.»

آخرین مصوبه

آخرین مصوبه مجلس یازدهم مربوط به انتخابات شوراهای شهر و روستا بود، نمایندگان وقت مجلس به این نتیجه رسیدند که در سال ۱۴۰۴ این انتخابات برگزار و دوره هفتم مدیریت شهری سه‌ساله شود تا انتخابات شوراهای شهر در دوره بعد (دوره هشتم مدیریت شهری) با پانزدهمین دوره انتخابات

با وجود مخالفت‌های مجلس و دولت اما طرح شورای عالی استان‌ها در کمیسیون تخصصی پیگیری شد. همان زمان ولی‌الله بیاتی، سخنگوی کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس درخصوص بررسی طرح هفت‌ساله شدن در این کمیسیون گفته بود: «در نشست کمیسیون، موارد ارجاعی از صحن درخصوص طرح اصلاح قانون انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا مورد بررسی قرار گرفت و مقرر شد که موضوع تمدید شورای دوره ششم در کارگروه مورد بحث و کارشناسی دقیق قرار گیرد.»

او اضافه کرد: «همچنین پیشنهاد شد که یک سال به عمر شورای ششم افزوده شود که جمع‌بندی نهایی در مورد صورت‌نگرفت و مقرر شد که این موضوع در کارگروه مورد بحث و کارشناسی دقیق قرار گیرد. دولت و وزارت کشور با تمدید شوراهای اسلامی شهر و روستا در دوره ششم مخالف است و اعلام داشت که در تاریخ ۳۰ خرداد ۱۴۰۴ انتخابات برگزار خواهد شد.»

با این اوصاف باید منتظر ماند و دید که آیا مجلس به طور قطع شورای ششم را پنج‌ساله می‌کند یا نه؟ و در نهایت نتیجه مصوبه جدید مجلس چه خواهد بود.

باشند و زمان آن کمتر نباشد برخی اعضای شوراهای با این موضوع سه‌ساله شدن ایراد دارند؛ لذا از طریق شورای عالی استان‌ها باید پیشنهاد آنها به مجلس برود که البته ما اعلام کرده‌ایم این روش مشکل است اما با ارسال پیشنهاد به مجلس با تصویب یک فوریت این موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد و پس از تایید شورای نگهبان هر تصمیمی که گرفته شود، باید اجرایی شود.»

به گفته چمران بیش از ۳۰ هزار نفر عضو شورایی در کشور وجود دارد، لذا باید برای انتخابات آمادگی لازم ایجاد شود و نیاز است که این موضوع مورد بررسی قرار گیرد تا راه‌حل نهایی برای آن پیشنهاد شود. درحال حاضر افزایش طول عمر شورای فعلی تا ۷ سال برای برگزاری هم‌زمان انتخابات شوراهای با ریاست‌جمهوری موضوعی است که از سوی برخی اعضای شوراهای در سراسر کشور و از طریق شورای عالی استان‌ها دنبال می‌شود.

اما این تصمیم منتقدانی هم داشت از جمله شورای عالی استان‌ها که طرحی درخصوص تمدید دوره ششم شوراهای به هفت ساله مجلس ارائه کردند تا انتخابات دوره هفتم هم‌زمان با انتخابات ریاست‌جمهوری برگزار شود.

اعطای تندیس زرین جایزه ملی مدیریت مالی ایران به همراه اول

و شاخص‌های تخصصی مالی برای هفتمین بار موفق به دریافت تندیس زرین، بالاترین جایزه این رویداد شد. این شرکت تنها بنگاه اقتصادی ارتباطی در کشور است که این

همراه اول برای هفتمین بار، موفق به دریافت تندیس زرین، بالاترین سطح جایزه ملی مدیریت مالی ایران شد. به گزارش اداره کل ارتباطات شرکت ارتباطات سیار ایران، پانزدهمین دوره جایزه ملی مدیریت مالی ایران، صبح روز دوشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۳ با حضور حجت‌الله صیدی معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، سیدرحمت‌الله اکرمی‌خزانه‌دار کل کشور و جمعی از مسئولان کشوری، مدیران شرکت‌های دولتی و خصوصی و اساتید دانشگاه در مرکز همایش‌های بین‌المللی اجلاس سران برگزار شد. در این دوره، همراه اول با احراز معیارها

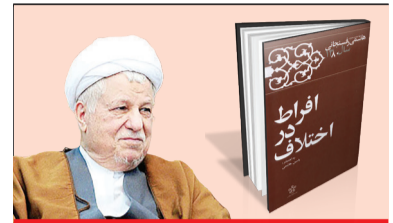
افتخار را کسب کرده است. حمایت مدیریت مالی حرفه‌ای در مسیر دستیابی به جایگاه واقعی در شرکت‌ها و سازمان‌ها، تشویق و ترغیب شرکت‌ها برای انجام خودارزیابی و شناخت نقاط قوت و ضعف و زمینه‌های بهبود، ایجاد فضای رقابتی مناسب و حرفه‌ای شرکت‌ها و سازمان‌های ایرانی، تعریف راهبردی از مدیریت مالی و اقتصادی سازمان برای دستیابی به اهداف استراتژیک، معرفی و قدردانی از شرکت‌ها و سازمان‌های برتر در شاخص‌های مالی و اقتصادی، فراهم کردن امکان تبادل تجربیات موفق مدیران مالی از جمله اهداف برگزاری این جایزه عنوان شده است.

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: سیدفاضل موسوی • سردبیر: اکبر منتجبی

زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطر یازفر، محمد قوجانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌زاده، امیر اقلتی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌نفر • حروف‌چین: مجتبی دیگر • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

کارنامه: خاطرات هاشمی ۱۳۸۰

افراط در اختلاف ۱۸۵

سه‌شنبه ۱۵ آبان

دیدار با فرماندهان سپاه حفاظت

فرماندهان سپاه حفاظت [انصارالمهدی] آمدند. آقای [احمد] حق طلب گزارش کار داد و خواست که تحلیلی درباره اوضاع امنیتی جهان و منطقه و ایران در شرایط بعد از ۱۱ سپتامبر و مسایل افغانستان ارایه دهم و گفت، دو مورد پودر مشکوک به سیاه زخم در شهرستان‌ها دیده شده که به آزمایشگاه ارسال شد.

تحلیلی ارایه دادم و گفتم، خطر تروریسم از نوع استفاده از هواپیما و مواد شیمیایی و میکروبی و هسته‌ای جدی شده و همه کشورها در خطرند و راهکار انتخابی آمریکا جواب نمی‌دهد. باید برنامه اساسی، ریشه‌ای، جهانی و همه‌جانبه انتخاب شود و می‌شود گفت که جنگ جهانی سوم از این نوع باشد.

آقای محسن کوهستانی، [رهبر سابق ارکستر سمفونیک تهران]، هنرمند موسیقی‌دان آمد. تحصیلات و تجربه کاری خود در غرب را گفت و شکایت کرد که او را از رهبری برای ارکستر سمفونیک تهران در زمان وزارت آقای [سیدمحمد] خاتمی، برکنار کرده‌اند و هر چه تلاش می‌کنند، او را برنمی‌گردانند و معتقد است، اصل‌تر از او در ایران نیست. از من خواست برای احاله این سمت به او کمک کنم و برای مسکن هم استمداد کرد. معتقد است که خارجی‌ها نمی‌خواهند جهان سوم در سمفونی علمی، شبیه غرب شود و در کار او اختلال می‌کنند. تابعیت آلمان را هم دارد.

آقای مسیح مهاجری، [مشاور اجتماعی رئیس‌جمهور و مدیرمسئول روزنامه جمهوری اسلامی] آمد. از آثار سفر رهبری به اصفهان و استقبال مردم و اظهارات ایشان ابراز رضایت کرد و از مخالفت بعضی از چپ‌ها با اظهارات صریح رهبری در نفی مذاکره با آمریکا، مثل حرف‌های آقایان بهزاد نبوی و [رجبعلی] مزروعی، ابراز تعجب کرد. مسأله پرونده برداش را پیگیری کرد.

عصر ستاد برگزاری بزرگداشت شهدای کبودرآهنگ همراه فرماندهان پایگاه نوزده و خانواده‌های شهدا آمدند. آقای [رضا] طلایی [نیک]، نماینده شهر گزارش داد و من درباره ضرورت زنده نگه‌داشتن نام شهدا و حماسه دفاع مقدس و اهمیت آن منطقه تاریخی برای ایران و انقلاب، صحبت کردم.

بحران افغانستان و فلسطینی‌ها ادامه دارد. وزیر جنگ اسرائیل گفته است که اسرائیل هر بهایی را به حزب‌الله لبنان برای آزادی سرباز اسرائیلی می‌پردازد. چند روز پیش اسرائیل اعلام کرده بود، سه سرباز اسرائیلی مُرده‌اند! در خبرها آمده که روسیه و آمریکا بر سر تقسیم افغانستان به دو کشور شمال و جنوب توافق کرده‌اند.

چهارشنبه ۱۶ آبان

دعوت برای سفر به سوریه

آقای عدنان عمران، وزیر اطلاع‌رسانی سوریه آمد. از سوی [بشار اسد]، رئیس‌جمهور برای سفر به سوریه دعوت کرد و گفت، انقلاب اسلامی ایران، موقعیت جهان اسلام را ارتقا داد و به همین دلیل مورد بغض استکبار و دست‌نشانده‌های آنها قرار گرفت و سوریه در مجامع اسلامی و عربی، همیشه این را گفته است.

فرار بزرگ

روایتی از آخرین روز اقامت محمدرضا پهلوی در ایران

نیره خادمی

گروه تاریخ

سر اعلا حضرت برخوایم گشت، شما هم کاخ را ترک نکنید. دقیقاً مثل زمانی باشدید که ما بودیم. بعد با آنها دست داد و پشت سر شاه رفت. خارج از سالن جمعیتی حدود ۱۰۰ نفر از گاردی‌ها و تیمسارها و عده‌ای از کارگران و باغبان‌های کاخ جمع شده بودند تا هلی‌کوپتری که حدود ۲۰ تا ۳۰ قدم با کاخ فاصله داشت آنها را سوار کند. آن طور که عصر ایران به نقل از مرادی نوشته است؛ شاه پله‌ها را به همراه فرح بالا رفت و پس از سلام نظامی ارتشی سوار هلی‌کوپتر شد و حرکت کردند و آخرین چیزی که او از آن لحظات در یاد دارد، تصویر شاه از پنجره هلی‌کوپتر است. «بعد از پیروزی انقلاب کاخ‌ها مورد حمله قرار گرفت، عده‌ای از مردم عادی و عامی حمله کرده بودند به قصد غارت. در سعدآباد هم این اتفاق افتاد. سعدآباد درهای زیادی دارد، از دربند تا زعفرانیه بیش از ۱۰ ورودی دارد، دیوار سعدآباد هم آنچنان بلند نبود و نیست. یعنی هر کسی می‌تواند یک چارپایه بگذارد و وارد شود. اینجا مورد حمله قرار گرفت و سه روز به طور مداوم غارت شد. ولی در نیاوران یک عده از نیروهای انقلابی حفاظت کاخ را به عهده گرفتند. بعد هم‌افرها آمدند و با اسلحه حفاظت آن را آنها عهده‌دار شدند. ولی بعد برای هم‌افرها مشکلی پیش آمد که رفتند و پیش‌نمازی به نام حاج آقا مصطفوی (پیش‌نماز نیاوران) مامور شد که کاخ را حفاظت کند».

در کاخ نیاوران چه گذشت؟

صبح روز پرواز از ایران، شاه با آسانسور از طبقه بالای کاخ نیاوران که خوابگاهش بود، پایین آمد تا از خدمه کاخ خداحافظی کند. دو سه نفر از آنها در حال جارو کشیدن فرش بودند، یکی دو نفر کنار سالن ایستاده بودند، در حالی که می‌دانستند که محمدرضا پهلوی برای همیشه می‌رود بنابراین وقتی به آنها نگاه کرد و دستش را به علامت دعوت برای در آغوش کشیدن باز کرد چند نفرشان به سمت او رفتند. محمدرضا مرادی یکی از خدمه دربار که در زمان کودکی و نوجوانی، وقتی شاه و همسرش تیس بازی می‌کردند، توپ جمع می‌کرده و بابت این کار روزانه ۷ تومان می‌گرفته است بعدتر و تا زمان رفتن شاه از ایران، مسئول انبار و تشریفات و پذیرایی‌ها بوده است. او درباره روز آخر حضور شاه در کاخ توضیح می‌دهد: «کامیاز آتابای که گریه شاه را دید، آمد و شروع کرد به جدا کردن ما از شاه. شاه می‌خواست حرف بزند ولی بغض کرده بود و فقط یک نگاه کرد و از سالن خارج شد. می‌خواستیم از سالن به دنبال شاه خارج شویم که یکی از بچه‌ها گفت، علیا حضرت (فرح دیا) هم از پله‌ها می‌آید. من و چند نفر از پیش خدمت‌ها کنار پله‌ها ایستادیم. من بودم و سه نفر از پیش خدمت‌های سفره‌خانه». آنها کنار پله ایستاده بودند که فرح پایین آمد. گریه آنها را که دید گفت: «چرا گریه می‌کنید؟ قرار نیست برویم، برمی‌گردیم، هیچ نگران نباشید، به سر اعلا حضرت برمی‌گردیم. الان سیاست اقتضا می‌کند که برویم ولی به

پیام واشنگتن و دعوت مصر

حدود ۱۰ روز پیش از آن کنفرانس گوادلوپ برگزار شده و جیمی کارتر رئیس‌جمهوری آمریکا، والرئی ژیسکار دستن رئیس‌جمهوری فرانسه، جیمز کالاهان نخست‌وزیر بریتانیا و هلموت اشمیت، صدراعظم آلمان غربی نظرات خود را درباره شرایط ایران عنوان کرده بودند. ویلیام سولیوان، آخرین سفیر آمریکا در ایران در کتاب «ماموریت در ایران» خاطره‌ای از آن زمان را نقل کرده است: «پيامی از واشینگتن دریافت داشتم مبنی بر اینکه در اولین فرصت با شاه دیدار کنم و به او بگویم که دولت ایالات متحده آمریکا مصلحت شخص شاه و کشور را در این می‌بیند که هر چه زودتر از ایران خارج شود. ابلاغ چنین پیامی از طرف سفیر یک کشور به رئیس مملکتی که در آن ماموریت دارد، کار ساده‌ای نیست اما در دیدارها و گفت‌وگوهای من با شاه طی این چند ماه اخیر به قدری مطالب عجیب و غیر عادی رویداد شده بود که ابلاغ این پیام هم خیلی غیر عادی به نظر نمی‌رسید. تا آنجا که

می‌توانستم با لحن ملایم و مهربان مضمون پیام واشینگتن را به شاه ابلاغ کردم. او با دقت و با آرامش به پیامی که او را به ترک کشور دعوت می‌کرد، گوش داد». شاه که در آن روزها درگیر بیماری سرطان بود نهایتاً ۲۶ دی ماه ایران را ترک کرد و به آسوان در کشور مصر رفت. پاییز همان سال ۵۷ جهان سادات، همسر رئیس‌جمهور مصر در تماس تلفنی با فرح از شاه و همسرش برای سفر به آسوان دعوت کرد و گفت: «بیباید اینجا، ما در انتظارتان هستیم».

پاسخ به تاریخ

محمدرضا پهلوی بعدها در کتاب «پاسخ به تاریخ» لحظه خروج خود از کشور را چنین توصیف کرد: «بر اثر اعتصاب کارکنان فرودگاه، تعداد زیادی هواپیما در آنجا متوقف بود. در سای پلکان هواپیمای سلطنتی، مقامات مهم کشوری و لشکری از جمله شاپور بختیار (نخست‌وزیر)، رئیس مجلس شورای ملی، چند تن از وزیران و فرماندهان نیروهای مسلح به بدرقه آمده بودند. به همه حاضران توصیه کردم که در رفتار خود جانب حزم و احتیاط را نگاه دارند. خواندند را به شهادت می‌گیرم که آنچه می‌توانستم برای نجات خدمتگزاران وطن از مخاطرات احتمالی انجام دادم. امام جمعه تهران که در مسافرت‌های قبلی در فرودگاه حضور داشت و دعای سفر می‌خواند این بار غایب بود. بعضی‌ها در مورد این غیبت تعبیرات خاص کردند. حقیقت این است که او بیمار بود و متأسفانه چند هفته بعد در زو درگذشت. البته من مانند همیشه یک مجلد کلام‌الله مجید به همراه داشتم».

ضربه‌های روحی

سال‌ها بعد ماروین ژوینس، اقتصاددان سیاسی آمریکایی که در حوزه روان‌کاوی هم آموزش‌هایی دیده بود در کتاب شکست شاهانه به بررسی اسناد متعدد و مصاحبه با بازماندگان رژیم پهلوی، کوشید تا تحلیلی روان‌شناختی از ظهور و سقوط محمدرضا شاه به دست دهد. او در شرح دوران کودکی و نوجوانی محمدرضا شاه، تاثیر شخصیت رضاشاه بر پرورش او مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و از ضربه‌های روحی او از جمله در زمان تحصیل در سوئیس نوشته است. زوینس بخش دیگری از کتاب را به شرح حال کسانی که بیش از همه در شاه نفوذ داشته‌اند، اختصاص داده و از پرون به عنوان یکی از نزدیک‌ترین دوستان شاه همچنین نامیدی شاه پس از مرگ اسدالله علم از افراد پرنفوذ او نوشته است و اینکه در نهایت با ابتلا به بیماری سرطان، موثرترین ضربه روحی را تجربه کرد.

تقویم

شاعر سوسیالیست

یادی از ناظم حکمت

ناظم حکمت، شاعری سوسیالیست بود که بیش از ۱۰ سال از زندگی خود را در زندان‌های ترکیه سپری کرد و سال ۱۹۶۳ در تبعید مسکو درگذشت. متولد ۱۹۰۲ در سلانیک بود و فارغ‌التحصیل از دانشکده افسری استانبول؛ سال ۱۹۲۱ پس از اخراج از ارتش به مسکو رفت و تحصیلاتش را در رشته اقتصاد سیاسی ادامه داد. پس از به پایان رساندن تحصیلاتش به ترکیه بازگشت و از سال ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۶ به روزنامه‌نگاری پرداخت. قیام سال ۱۹۳۸ که شکست خورد در استانبول دستگیر و به ۲۸ سال و ۴ ماه زندان محکوم شد و پس از ۱۲ سال زندان به واسطه حمایت جهانی چهره‌هایی چون برتراند راسل، ژان پل سارتر، پابلو پیکاسو، برتولت برشت، لونی آراگون و پابلو نرودا سرانجام با عفو عمومی آزاد شد. مشکلات او با آزادی پایان نیافت و به دلیل تعقیب و تهدید پلیس، استانبول را مخفیانه ترک کرد و همزمان از تابعیت ترکیه اخراج شد. حکمت در تمام طول دوران فعالیت خود به عنوان شاعری سوسیالیست با شعرها و مقالات خود، دولت ترکیه همچنین استثمار و نابرابری را در جهان نقد و از آزادی و حرمت انسان دفاع می‌کرد. او از شعرای ترکیه‌ای-لهستانی بود که در کنار عزیز نسین و اورهان پاموک به ادبیات معاصر ترکیه جانی تازه داد. در سال ۱۹۵۱ به دلیل دیدگاه‌های چپ‌گرایانه‌اش شهروندی کشورش را از دست داد و با این حال همواره به عنوان مشهورترین شاعر ترکیه شناخته می‌شود. بیشتر اشعار «حکمت» که در زندان سروده بود از جمله قطعه مشهور «چشم‌انداز انسانی» به بیش از ۵۰ زبان ترجمه شده‌اند. سال ۱۹۵۳ در روسیه در شعری آرزو کرده بود که در کشورش به خاک سپرده شود؛ آرزویی که برآورده نشد و در نهایت هم در روسیه به خاک سپرده شد. ورا، همسر دوم ناظم حکمت در مورد او گفته است: «اولین بار ناظم را در سال ۱۹۵۵ دیدم. در تمام عمرم فقط یک بار با مردی مثل ناظم آشنا شدم. او انسان واقعی بود. با شوروشوق درباره ادبیات، هنر، نقاشی و سیاست حرف می‌زد. متفکر بزرگی بود و با بیان آندیشه‌هایش هر مخاطب تشنه‌ای را سیراب می‌کرد. هیچ‌کس مثل او نبود. همه یا فقط در مورد سیاست حرف می‌زدند، یا فقط درباره هنر». او برای ریتم اشعار بیشتر از نوازندگان دوره‌گردی چون «عاشیق‌ها» در ترکیه الهام می‌گرفت. از ناظم حکمت بیش از ۱۴ کتاب شعر و ۱۱ نمایش‌نامه بر جا مانده که بسیاری از آنها به بیش از ۴۳ زبان دنیا ترجمه شده است. دو رمان به نام‌های «خون سخن نمی‌گوید» و «برادر زندگی زیباست» نوشت؛ نخستین رمان ابتدا با نام مستعار «اورهام سلیم» به صورت پاورقی منتشر و پس از مرگ او به صورت کتاب چاپ و توزیع شد. رمان دوم که به عنوان آخرین اثر او از آن یاد می‌شود، حدود یک سال قبل از مرگش نوشته شد. تمام آثار او حدود ۲۸ سال در کشور ترکیه ممنوع بود اما دو سال پس از مرگش، اجازه انتشار آنها داده شد. حدود ۱۶ سال پیش و با گذشت چندین دهه از مرگ ناظم حکمت، دولت ترکیه دوباره عنوان شهروندی را به او بازگرداند، آن هم در شرایطی که سال ۲۰۰۰ بیش از ۵۰۰ هزار نفر از فعالان اجتماعی ترکیه از دولت خواسته بودند که شهروندی حکمت را به رسمیت بشناسد.